ҲАММА—ШАНБАЛИККА!

СССР 50

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 15 апрель 1972 йил, шанба | ◆ № 89 (15.260). ◆ Баҳоси 2 тийин.

«КОММУНИСТИК ШАНБАЛИКЛАР» КОММУНИЗМНИНГ ҲАҚИҚАТАН БОШЛАНИШИ БЎЛГАНИ УЧУН БЕНИҲОЯ ҚИММАТЛИДИР».

В. И. ЛЕНИН

ЭЛ-ЮРТГА—АЪЛО СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ

Иваново тўқимачиларининг Ўзбекистон пахтакорлари, пахта тозаловчилари, олимлари, конструкторлари ва машинасозларига

ХАТИ

Қадрли дўстлар!

Иваново тўқимачилари ўзбек пахтакорлари билан азалдан қадрдон бўлиб келмоқдалар. Биз Ўзбекистон пахтакорлари об-ҳаво қийинчиликларига қарамай йил сайин мўл ҳосил етиштираётганликларидан хурсандмиз ва бу билан фахрланамиз.

Тўққизинчи беш йилликнинг сўнгги йилида мамлакатга 5 миллион тоннадан кўпроқ Ўзбекистон пахтаси армуғон этилади. Сиз етиштирган мўл ҳосилдан Иваново тўқимачилари беш йилликнинг биринчи йилидаёқ 2 миллиард 330 миллион метр чиройли ва пишиқ газлама тўқидилар, пландан ташқари чиқарилган газлама 22 миллион метр бўлди. Беш йиллик мобайнида биз қарийб 12 миллиард метр газлама тайёрлаймиз. Унинг ярмига ўзгача пардоз берилади.

Ўлкамизда Ўрта Осиёдаги қардош республикалар меҳнаткашларининг махсус буюртмаларини бажараётган корхоналар бор. Ўтган йили ва 1972 йилнинг уч ойи мобайнида Ўзбекистонга бизнинг областимиздан 110 миллион метр газлама жўнатилди. Биз бу газламаларни харидорларнинг дидига мослаб тўқидик.

Эл-юрт учун чиқарилаётган газламаларнинг чиройли, пишиқ, чидамли бўлишига алоҳида эътибор бериб, биз тўққизинчи беш йилликни аъло сифат учун кураш беш йиллиги деб эълон қилдик.

Ўзбекистон пахтакорлари ва Иваново тўқимачиларининг социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришлари мамлакатимиз экономикасини янада ривожлантиришга қўшилган катта ҳисса бўлади, бу СССР халқлари қардошларча бузилмас дўстлигининг ёрқин ифодаси бўлади.

Иваново тўқимачилари ва Ўзбекистон пахтакорлари қадимдан дўстлашиб келмоқдалар, ҳамкорлигимизнинг ажойиб анъаналари бор. Яқинда биз «Минглар шартномаси»га қўшилиб қўл қўйдик. Бу шартномага областимиздаги кўпгина ишлаб чиқариш коллективлари ва сизнинг республикангиз корхоналари ҳам қўшилди. Шу шартномага мувофиқ олган мажбуриятларимизни бажармоқ учун интизом билан масъулиятни чуқур ҳис қилиб сидқидилдан ишламоғимиз керак.

Сизга, азиз пахтакорлар, мурожаат этамиз. Биз Иваново тўқимачилари сиз мўл ҳосил ишқида сабот-матонат ва бардош билан меҳнат қилаётганингизни яхши биламиз. Биз сизларнинг мусобақадош дўстларингизмиз, шунга аминмизки, аҳдига вафодор пахтакорлар бўлган сизлар бу йил давлатга кам деганда 4 миллион 500 минг тонна «оқ олтин» етказиб берасиз. Биз шунга ишончимиз комилки, Ўзбекистон пахтакорлари ва олимлари пахтанинг яна ҳам серҳосил навларини етиштириш учун бундан буён ҳам ғайрат-шижоат билан ишлайверадилар. Шу тариқа ҳозирги чиқарилаётган толаларга нисбатан ўзининг физик-механик ва технологик хоссалари жиҳатдан устун турадиган пахта навлари кашф этилади.

Бизни ташвишга солаётган нарсалар ҳам бор. Айрим корхоналар тўқимачиларга стандарт талабларига жавоб бермайдиган, ифлосланган ёки бўлмаса момиқ ва калта тола аралашиб кетган пахта толаси юбормоқдалар. Бу социалистик мажбуриятларимизни бажаришга, маҳсулотнинг сифатига таъсир этмоқда. Бу ҳолга бундан буён тоқат қилиб бўлмайди. Ғўзани парваришлашдан тортиб газлама тўқишгача бўлган ҳамма ишларни шундай уюштириш керакки, токи халқимиз чиройли ва пишиқ газламалар олсин.

Биз сизга, пахта тозалаш саноати меҳнаткашларига мурожаат этамиз. Шундай ишлайликки, ҳар бир завод аъло сифатли тола тайёрласин, пахтани қайта ишлаш технологияси бузилмасин, стандарт талабларига қатъий риоя қилинг, толанинг ифлосланишига йўл қўйманг, маҳсулотни яхшилаб ўранг, ҳужжатлари аниқ-равшан бўлсин, йўлда сочилиб қолмасин.

Шунга ишончимиз комилки, СССР Енгил саноат министрлиги пахта тозалаш саноати корхоналарини техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлаш ва реконструкция қилиш учун зарур чоралар кўради, мамлакатдаги етакчи олимлар ва мутахассисларнинг куч-ғайратини пахта тозалаш саноатини тараққий эттиришнинг туб муаммоларини ҳал этишга қаратади.

Ўзбекистон мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлиши билан бир қаторда пахтани дастлабки қайта ишлаш учун машиналар ишлаб чиқиш, уларни лойиҳалаш ва ясашда ҳам асосий илмий тадқиқот ўчоғидир. Олимлар, конструкторлар, машинасозлар пахта тозалаш саноати корхоналарини юқори унум билан ишлайдиган ускуналар билан жиҳозлашга даъват этилгандирлар. Шундай қилингандагина аъло навли тола ишлаб чиқариш мумкин.

Биз пахта саноати марказий илмий-тадқиқот институти коллективи хом ашёни ва толани тозалаш соҳасида илмий-тадқиқотларни жадаллаштирадилар, деб умид қиламиз. Бу тадқиқотларда асосий эътиборни пахтанинг қимматбаҳо ингичка толали навларини тозалашга қаратиш лозим деб ҳисоблаймиз. Фикримизча, пахтани дастлабки қайта ишлашнинг принцип эътибори билан янги бўлган усулларини дадиллик билан қидириш лозимдир.

Пахта тозалаш заводларини янги техника билан жиҳозлашга пахта тозалаш бўйича ихтисослашган конструкторлик бюроси ҳамда «Союзхлопкомаш» бирлашмаси корхоналари катта ҳисса қўшишлари мумкин.

Конструктор ва машинасоз ўртоқлар! Пахтани дастлабки қайта ишлашни ҳамда тайёрлаш пунктлари ва пахта заводларидаги сермеҳнат ишларни механизациялаштирмоқ учун янги мукаммал машина-механизмлар яратишни баҳамжиҳат ишлаб, жадаллаштиринг. Шуни ёдингизда тутингки, толанинг сифати ва демакки газламанинг сифати ҳам ана шунга боғлиқдир. Машинасозлар пахта заводлари учун машина ва запас қисмлар ишлаб чиқариш планларини ошириб бажарадилар, деб ишонамиз. Биз енгил саноат, озиқ-овқат саноати машинасозлиги ва рўзғорбоп буюмлар Иттифоқ министрлиги пахта тозалаш давлат махсус конструкторлик бюроси ҳамда «Союзхлопкомаш» бирлашмасининг ишини яхшиламоқ учун яхшироқ ғамхўрлик қилади, деб ўйлаймиз.

Азиз дўстлар!

Коммунистик партия раҳбарлигида совет республикалари қардош халқларининг кўпмиллатли ягона оиласи бўлган бутун совет халқи СССРнинг шонли 50 йиллик юбилейи арафасида турибди. Ана шу улуғ байрамга тайёргарлик кезларида мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини тараққий эттиришда, КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини бажаришда янги муваффақиятларга эришайлик. Бу муваффақиятларга биз ҳам баҳамжиҳат бўлиб, аъло сифатли пахта толаси ҳамда пишиқ ва кўркам газламалар тайёрлаб, муносиб ҳисса қўшайлик.

В. СМИРНОВ, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС XXIV съезди делегати, 3-Фурманов фабрикасининг мастер ёрдамчиси.

З. ПУХОВА, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС XXIV съезди делегати, Балашов номли фабрика тўқувчиси.

М. КУЛИКОВА, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Дзержинский номли фабриканинг мастер ёрдамчиси.

Е. КАБАНОВА, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Тейково ип-газлама комбинати ишлаб чиқариш таълими инструктори.

А. СМИРНОВА, РСФСР Олий Совети депутати, КПСС XXIV съезди делегати, Яковлев зиғир-газлама комбинатининг тўқувчиси.

Н. РОДИОНОВ, Шуйск бирлашган фабрикасининг мастер ёрдамчиси.

Е. КОСОГОРОВА, 2-Фурманов фабрикасининг тўқувчиси.

БУТУНИТТИФОҚ коммунистик шанбалик куни оширилган мажбуриятлар асосида ишлашга сўз берган Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси ишчилари бугун тежалган материаллар ҳисобига пойафзал маҳсулотлари ишлаб чиқаришади. Суратда: (чапдан ўнгга) фабрика жонкуярлари Т. Бадалов, И. Зарецкий, Б. Кряжева, Ф. Ёқубова ва Н. Солихова ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

БУЮК ПОЧИН ДАВОМЧИЛАРИ

Бу йил коммунистик шанбалик В. И. Ленин туғилган куннинг 102 йиллиги ҳамда СССР ташкил топганлигининг 50 йиллиги шарафига ўтказилмоқда. Москва корхоналари, қурилиш ва муассасалари коллективларининг намояндалари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари 13 апрелда Союзлар уйининг колонна залига тўпланиб, коммунистик шанбалик кунида юксак унумли ижодий меҳнат қилишга тайёр эканликлари тўғрисида гапирдилар.

Йиғилишни Москва шаҳар касаба союзлари Советининг раиси Л. В. Петров очди.

Йиғилиш аҳли баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини фахрий президиумга сайлади.

Йиғилишда «Красний пролетарий» заводининг токари В. Г. Петухов, металлургия машинасозлиги Бутуниттифоқ илмий тадқиқот институти бўлим бошлиғи В. А. Вердеревский, Люблино локомотив депосининг машинисти В. А. Сировский, Бауман номидаги Москва Олий техника билим юртининг студенти Ю. К. Циганков ва бошқалар сўзга чиқиб, ўз коллективларининг коммунистик шанбаликка шай бўлиб турганлигини айтдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. В. Гришин сўзга чиқди.

В. В. Гришин КПСС шаҳар комитети, Москва Совети ижроия комитети, Москва шаҳар касаба союзлари Совети номидан меҳнаткашлар коллективларига шанбаликка яхши тайёргарлик кўрганликлари учун чуқур миннатдорчилик изҳор қилди, шанбаликда актив қатнашишга тайёрланаётган ҳамма кишиларга самимий миннатдорчилик билдирди. (ТАСС).

АГРЕГАТЛАР УНУМЛИ ИШЛАМОҚДА

УРГАНЧ, (ЎзТАГ мухбири). Хоразм областининг меҳнаткашлари чигит экишга киришдилар. Гурлан районидаги Навоий номли, Қўшкўпир районидаги Карл Маркс номли ва Шовот районидаги «Партия XXII съезди» колхозларининг далаларига экиш агрегатлари чиқарилди. Бу ерда сўнгги йилларда қарор топган анъанага мувофиқ, мактаб ўқувчилари чаноқларидаги пахта чаман-чаман очилган ғўза тупларини экишга тушган механизаторларга тақдим этдилар.

●

НУКУС, (ЎзТАГ мухбири). Ўзбекистоннинг энг шимолий зонаси — Қорақалпоғистон автоном республикасининг пахтакорлари ҳам чигит экишни бошлаб юбордилар. Амударё районидаги Тельман номли колхознинг механизаторлари биринчи бўлиб экиш агрегатларини далаларга олиб чиқдилар. Мадамин Жуматов бригадаси бир кунда 10 гектар ерга — бутун экин майдонининг бешдан бир қисмига чигит қадади.

Кўпгина майдонлар янги юқори ҳосилли ва вилтга чидамли «Тошкент-1», «Тошкент-2», «Тошкент-3» навларини экишга ажратилди.

Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ ТУРКИЯДА БЎЛИШИ

АНҚАРА. 14 апрель. **[ТАСС махсус мухбирлари].** СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан Туркия Республикасининг президенти Ж. Сунай кеча музокараларни давом эттирдилар. Бу музокаралар дўстона вазиятда ўтди. Совет Иттифоқи билан Туркия ўртасидаги сиёсий, иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий ҳамкорликни янада ривожлантириш билан боғлиқ бўлган икки томонлама муносабат масалалари кўриб чиқилди.

АНҚАРА, 14 апрель. **[ТАСС махсус мухбирлари].** СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийнинг Туркия Республикасига қилган расмий визити муносабати билан Совет Иттифоқининг Туркиядаги элчиси В. Ф. Грубяков кеча қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида совет томонидан Н. В. Подгорний ва унинг ҳамроҳлари ҳозир бўлдилар. Туркия томонидан қабул маросимида Туркия Республикасининг президенти Жавдат Сунай, сенат раиси Текин Арибурун, миллат палатаси раиси Собит Усмон Авжи, бош министр Ниҳат Эрим, ҳукумат аъзолари, сиёсий партияларнинг раҳбарлари, сенаторлар, депутатлар, жамоатчилик доираларининг намояндалари, фан ва санъат арбоблари, Анқарадаги дипломатик ваколатхоналарининг бошлиқлари, журналистлар бор эди.

Қабул маросими самимий, дўстона вазиятда ўтди.

АНҚАРА, 14 апрель. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний кеча Туркия Республикасининг президенти Ж. Сунай билан расмий музокараларни тамомлагандан кейин Анқарадан Измирга жўнаб кетди. Н. В. Подгорнийни ва Совет Иттифоқидан келган бошқа меҳмонларни аэродромда Ж. Сунай ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

ИЗМИР, (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва унинг ҳамроҳлари кеча Измирга келишди. Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни аэродромда Измир вилоятининг губернатори Намиқ Камол Шантурк, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

ИЗМИР, 14 апрель. (ТАСС). Измир вилоятининг губернатори Намиқ Камол Шантурк кеча кечқурун «Буюк Эфес» меҳмонхонасида совет меҳмонлари шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда совет томонидан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва унинг ҳамроҳлари ҳозир бўлишди.

Туркия томонидан зиёфатда Туркия ташқи ишлар министри Ҳ. Байулкен, Измир муниципалитетининг раиси ва бошқа расмий кишилар бўлдилар.

Н. Шантурк билан Н. В. Подгорний табрик нутқлари сўзлаб, қадаҳ кўтардилар.

Губернатор Н. В. Подгорнийни самимий табриклаб, жумладан, Совет Иттифоқи Измирда ҳар йили ўтказиладиган халқаро ярмаркада ҳамиша қатнашиб келаётганлигига юксак баҳо берди, ярмаркада бундай қатнашиш Туркия билан СССР ўртасида савдо алоқаларини янада кенгайтиришга ёрдам бераётганлигини айтиб ўтди.

Н. В. Подгорний қадаҳ кўтариб сўзлаган жавоб нутқида Измир Туркия Республикасининг машҳур савдо ва маданият маркази бўлибгина қолмай, шу билан бирга саноат маркази эканлигини ҳам қайд қилиб ўтди.

Совет Иттифоқи билан Туркия ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик масалалари, деди у, президент Ж. Сунай билан ва Туркиянинг бошқа раҳбар арбоблари билан учрашувларимиз ва суҳбатларимиз чоғида батафсил муҳокама қилинди. Бу музокараларнинг натижалари Совет—Туркия муносабатларини халқларимиз ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида янада ривожлантириш ишига хизмат қилади, деб ишонч билдириш мумкин.

Н. В. Подгорний меҳнатсевар турк халқи учун, Совет Иттифоқи ва Туркия халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш учун қадаҳ кўтарди.

А. Н. КОСИГИН КАНАДА ЭЛЧИСИ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 14 апрелда Кремлда Канаданинг СССРдаги элчиси Роберт А. Д. Фордни қабул қилди ва у билан дўстона суҳбатлашди.

(ТАСС).

ЧИГИТ ЭКИШ КУНДАЛИГИ

Ўзбекистон ССР областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида 1972 йил 14 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — чигит экилган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида).

Тошкент	94,8	70,8
Наманган	89,5	66,2
Андижон	117,9	63,9
Сурхондарё	74,5	59,6
Сирдарё	87,8	39,2
Бухоро	47,7	30,8
Қашқадарё	30,7	29,3
Фарғона	41,2	21,7
Самарқанд	25,6	14,7
Хоразм	1,3	1,3
ҚҚ АССР	0,2	0,2
Республика бўйича:	611,2	37,0

ЧИГИТ ЮЗ КЎРСАТДИ

ҚАРШИ. «Ленинизм» колхозининг СССР Олий Совети депутати Тўлғаной Норбўтаева бошлиқ бригадасида чигит экиш биринчилар қаторида тугалланди. Дастлабки экилган майдонларда уруғ униб чиқа бошлади.

С. НАБИЕВ,
В. ЮСУПОВ.

ТОШКЕНТ ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМИ

Яқинда Ўзбекистон журналистлар союзи Тошкент ташкилоти правлениесининг II пленуми бўлиб ўтди. Пленумда журналистлар союзи Тошкент ташкилоти правлениесининг раиси А. И. Исмоилов «СССР журналистлари III съезди якунлари ва СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан Тошкент журналистларининг вазифалари» ҳақида доклад қилди.

Музокараларда сўзга чиққан нотиқлар КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш ва СССРнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш тўғрисида гапирдилар.

БОҒ-РОҒЛАР ЯШНАСИН

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК КУНДАЛИГИ

Бу йилги баҳор республикамиз боғбонлари учун алоҳида хислатларга эга. Ўзбекистон боғбонлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллик олтин тўйи шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, бу йил янги-янги боғ-роғлар ва дўстлик парклари барпо этиш, республикамизнинг ям-яшил бойликларини кўпайтиришга азму қарор қилдилар.

Республикамизнинг турли жойларидан келаётган хат-хабарларга қараганда, баҳорги дов-дарахт экиш ишлари ғоятда юксак суръат билан олиб борилаётир. Чунончи, Поп районидаги Ленин номли колхозининг дўстлик боғи эгаллаган майдон 120 гектарга етказилди. Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозида республиканинг машҳур боғбони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ризамат ота Мусамуҳамедов иштирокида 100 гектар майдонда боғ барпо қилинадиган бўлди. Бўз районининг марказида 10 гектар майдонда дўстлик хотира боғи вужудга келтирилмоқда, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон», Сирдарё районидаги «Правда», Ургут районидаги Охунбобоев номли колхозларда ва бошқа жуда кўпчилик хўжаликларда янгидан-янги боғ-роғлар ҳамда узумзорлар барпо этилмоқда.

Бу йилги мавсумда бутун республика бўйича 10 апрелга қадар планда кўрсатилган 61,4 миллион туп ўрнига 61,6 миллион туп дарахт ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Андижон боғбонлари мусобақада олдинда бормоқдалар, улар бу соҳадаги топшириқни 124 процент қилиб адо этдилар. Наманган ва Бухоро областларининг, кўпчилик районларнинг барча системадаги хўжаликлари ҳам пландан ташқари кўчат ўтқазмоқдалар.

Бироқ, бу муҳим давлат аҳамиятига молик бўлган ишга ҳамма жойда ҳам талаб этилганидек бир хилда етарли эътибор бериляпти деб бўлмайди. Масалан, Тошкент областида янги боғ-роғлар барпо этиш, узумзорлар, дарахтзорлар, парклар вужудга келтириш планининг фақат ярмидан сал кўпроғи бажарилди. Қашқадарёда бу топшириқ 60 процент, Самарқандда 68 процент адо этилди. Республика Пахта тозалаш саноати министрлиги, «Ўзбекбирлашув», «Голодностепстрой» ҳамда баъзи бир шунга ўхшаш идораларнинг ташкилотлари топшириқларини бажармаётирлар. Хоразм билан Қорақалпоғистонда дарахт ўтқазишга эндигина киришилди.

Баҳорнинг бу ғанимат кунлари, тезда ўтиб кетади. Кўчат ўтқазиш учун қулай кунлар жуда оз қолди. Шунинг учун бундан буёнги қулай вақтдан кўчат ўтқазиш учун ғоятда унумли фойдаланиб қолиш зарур. Ҳар бир колхоз, совхозда ва бошқа ташкилотларнинг хўжаликларида янги боғ-роғлар барпо этиш кенг авж олаверсин, узумзорлар ва парклар яшнайверсин.

БУГУН — БУТУНИТТИФОҚ КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК КУНИ

ИШЧИЛАР ҲИММАТИ

УЧ МИЛЛИОН СЎМЛИК МАҲСУЛОТ

БУХОРО. Область саноат корхоналари, қурилиш, транспорт, алоқа ташкилотлари, ўқув юртларининг коллективлари коммунистик шанбаликка қизғин тайёргарлик билан келишди. СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллиги шарафига Тошкент саноат корхоналарининг азамат коллективлари шанбаликни уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан бошлаб берган ташаббусга биринчи бўлиб Бухородаги ремонт-механика заводи ишчилари қўшилган эдилар.

Завод коллективи шанбаликни одатдагидан бир соат олдин бошлашади. Барча цех, бригада ва участкаларда 230 ишчи меҳнат қилаётир. Улар топшириқларни 120-130 процент бажаришга сўз беришган. Завод жонкуярлари шанбаликда тежалган хом ашё, электр энергия ҳисобига ишлайдилар. Шу куни улар 12,6 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришади. Планга қўшимча бир неча трактор мотори ва бошқа эҳтиёт қисмларни ремонт қилиб, пахтакорларга жўнатишади.

Тельман номли трикотаж фабрикаси тикувчилари эса бугун 7 минг дона ички ва устки трикотаж кийимлари ишлаб чиқаради. Бутун иш ҳақи беш йиллик фондига ўтказилади. Бухоро тикувчилик фабрикасининг 1320 ишчиси ўз дастгоҳлари ёнига барвақт келишади. Улар доҳиймиз Владимир Ильич Ленин бошлаб берган ишга — шанбаликка иштирок этишдан беҳад бахтиёрдирлар. Фабриканинг ҳашаматли цехини дастгоҳлар шовқини қоплайди. Уларнинг нияти ягона — шанбаликда 270 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш. Толмас билак И. Ҳамидова, Е. Ашрапова, М. Мустафина, И. Максимова сингари ўнлаб меҳнат зарбдорлари ўзлари тежаган хом ашё ҳисобига 700 эркак ва аёллар костюми ишлаб чиқариш мажбуриятини олишган.

— Шу юксак аҳдимизга яраша меҳнат қиламиз! — дейишди улар.

Шаҳар мебель фабрикасининг меҳнатсевар ишчилари коммунистик шанбалик куни маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажариш иштиёқида ишга киришадилар. Фабриканинг мебель маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи барча участкаларида аҳоли талаби катта бўлган мебель турларини жадаллик билан йиғишга киришилади.

Бухоро саноат корхоналарининг коллективлари меҳнат байрами кунида 3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилишган. Бундан ташқари улар ўзлари истиқомат қилаётган кўҳна ва навқирон шаҳарни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштиришга ҳам қатнашадилар. Истироҳат боғларини, баҳорнинг илиқ нафасидан гулларга бурканаётган хиёбонларни, сайилгоҳларни ва бошқа даргоҳларни тозалаш, тартибга келтиришда уюшқоқлик кўрсатадилар.

Т. НАЗИРОВ.

БУ ҚИЗЛАР ленинча коммунистик шанбаликни ишлаб чиқаришда яхши кўрсаткичларга эришиш билан кутиб олишади. Тошкент бадиий буюмлар фабрикасининг қўли гул каштачилари М. Холмуҳамедова ва М. Лутфуллаева сингари илғорлардан ибрат олган фабрика қизлари бугун смена топшириқларини ошириб адо этишга аҳд қилишган.

А. Тўраев фотоси.

ИШЧИЛАР САХОВАТИ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР. Бундан 53 йил муқаддам Москва-Сортировочная локомотив депосида ўтказилган шанбалик эндиликда анъанавий тус олди. Қорақалпоғистон меҳнаткашлари ҳар йили коммунистик шанбаликка чиқадилар. Бу йил ҳам шундай бўлади.

Қорақалпоғистонда коммунистик шанбалик меҳнат байрамига айланади. Шанбаликни биринчи бўлиб Нукус шаҳридаги «Қорақалпоғистон АССР 40 йиллиги» тикувчилик фабрикаси ишчи, инженер-техник ходимлари бошлаб беришади. Аввало шуни айтиш керакки, илғор фабрика коллективи тўққизинчи беш йилликни барвақт уддалаш юзасидан зиммасига оширилган мажбуриятлар олиб меҳнат қилмоқда. Шу йилнинг биринчи квартал плани муддатидан қарийб 15 кун илгари бажарилди. Цех ва бригадалараро социалистик мусобақа ҳар ойда бир марта якунланиб бориляпти. Фабрика ишчилари шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида пландан ташқари 6,5 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришди. О. Отажонова бошлиқ бригада ишчилари шанбаликда 150 дона кўйлак тикишга сўз беришган. Бу, белгилanganидан 25 дона кўпдир.

Фабрика фидокорлари «смена топшириқларини барчамиз 130 процентдан кам бажармаймиз!» деб аҳд қилишган. Бутун мамлакатимиз меҳнаткашлари қатори шанбаликка отланган ишчилар тежаб қолинган материаллар ҳисобига кийим-кечак тикадилар. Улар шанбаликда ишлаб 2 минг сўм маблағни тўққизинчи беш йиллик фондига ўтказишга қарор қилишди. Фабрика территориясида хизматчилар ҳамда бошқа касбдаги ишчилар ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш билан шуғулланишади. Улар фабрика ҳовлиси ва кўча бўйларига 1500 туп мевали ва манзарали кўчатлар ўтқазишади.

Пешқадам тикувчилардан ибрат олган Қорақалпоғистон Автоном Республикаси саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари коллективлари ҳам аҳиллик кўрсатиб шанбаликка чиқишади.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

МАШИНАСОЗЛАР ТОРТИҒИ

НАМАНГАН. Шаҳар машинасозлик заводи коллективи шанбалик олдидан қилинадиган ишлар ҳақида бир фикрга келиб олган эди. Улар шанбаликни эрта бошлаб, бригада ва группаларга бўлиниб белгиланган планлар бўйича ишга киришишга қарор қилишди. Машинасозлар ғайрат кўрсатиб ишлаб, шанбаликда 5 минг сўмлик товар маҳсулотлари тайёрлашга бел боғлаганлар.

Завод территориясини ободонлаштириш бригадаси ишчилари йўлкаларни тузатиш, янги йўлкалар очиш, сочилиб ётган қисм ва томир-терсакларни саранжом-саришталаш, манзарали дарахт ва гул кўчатлари ўтқазиш каби хайрли юмушларни бажарадилар.

Комсомол-ёшлардан тузилган махсус бригада коллективи эса корхона спорт залини тартибга келтириш ва ободонлаштириш билан шуғулланади.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

3 МИНГ ЖУФТ ПОЙАФЗАЛ

АНДИЖОН. Пойафзал фабрикаси яқин йилларда ҳам ақалли шаҳримизни пойафзал билан таъминлашга қурби етмасди. Эндиликда фабрикада ишлаб чиқарилаётган сифатли пойафзалларни республикамиздаги барча савдо дўконларида кўриш мумкин. Бу, фабрикамиз ишлаб чиқариш қуввати ортаётганлигининг, маҳсулот сифати яхшиланаётганлигининг белгисидир.

Тўққизинчи беш йилликни янги куч ва ғайрат билан бошлаган пойафзалчиларимиз киритаётган рационализаторлик таклифлар фабрика юксалишининг муҳим омилларидан бири бўляпти. Янги техника ва илғор технология муттасил ишлаб чиқаришга жорий этилаётганлиги, ишлаб чиқариш ресурсларидан самарали фойдаланилаётганлиги шарофати билан меҳнат унумдорлиги беқиёс ўсди. Шу йилнинг биринчи кварталини яхши якунлаган ишчилар коммунистик шанбаликка зўр уюшқоқлик билан чиқишади. Улар ўтган йилги шанбаликда 2500 жуфт пойафзал ишлаб чиқаришган бўлса, бу йил 3 минг жуфт пойафзал етказиб беришга аҳд қилишган.

У. ХОЛИҚОВ.

АТЛАСЧИЛАР АҲДИ

МАРҒИЛОН. Атласчилар корхона касаба союз ташкилоти йиғилишида коммунистик шанбаликда актив қатнашиш ҳамда кўплаб атлас тўқиб чиқариш, корхона территориясини ободонлаштириш юзасидан бир қарорга келиб қўйишганди. Корхона коммунист ва комсомоллари бу хайрли ишда ташаббускор бўлишади. Ҳалимахон Акрамова, Отикахон Қўчқорова ўртоқлар бошлиқ тикувчи ва тайёрловчи комсомол-ёшлар бригадаларининг коллективлари шанбалик кунида смена топшириқларини икки ҳиссага етказиб бажаришга аҳд қилишди.

Корхона партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари коммунистик шанбаликни зўр уюшқоқлик ҳамда меҳнат кўтаринкилиги руҳида ўтказиш тадбирларини кўрмоқдалар. Шу куни Марғилон «Атлас» фирмаси тўқувчилари 80 минг сўмлик ипакли газламалар ишлаб чиқаришади ва 7 минг сўмлик ипакни пишитадилар. Ишчи ва хизматчилар 7 минг сўмдан ортиқ иш ҳақларини ҳам тўққизинчи беш йиллик фондига тортиқ этадилар.

А. ШУКУРОВ.

АРМУҒОН

ҒУЗОР пахта тозалаш заводи коллективи март ойининг бошидаёқ пландан ташқари 1305 тонна тола ва 130 тонна линтер ишлаб чиқаришга муваффақ бўлган эди. Корхонанинг азамат пахта тозаловчилари СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллигига муносиб армуғон ҳозирлаш иштиёқида меҳнат қилиб, ана шундай қувончли натижага эришганди.

«15 апрель — ленинча коммунистик шанбалик куни. Ҳамма — шанбаликка!» — деб ёзилган алвонлар корхона пештоқида чуғдек ёниб турибди. Меҳнатсевар ишчилар шу куни 28 тонна тола, 2,5 тонна линтер ишлаб чиқариш аҳди билан ишга киришадилар, тола ва линтер ишлаб чиқарадиган ускуналарнинг шовқини ҳамда баракали меҳнат қиладиган пахта тозаловчиларнинг қувноқ кулгилари корхонага файз-таровват бахш этади.

Ғузор пахта тозаловчилари шу кунги иш ҳақиларини беш йиллик фондига ўтказишга азми-қарор қилишган.

Ҳ. ВАҲОБОВ.

ЯКДИЛЛИК БИЛАН

ГУЛИСТОН. Қизил шанбалик Сирдарё области ишчи, хизматчи, инженер-техник ходимларини ҳам янги меҳнат зафарлари томон чорламоқда. Бу ерда ленинча коммунистик шанбаликни зўр аҳиллик билан бошлашга аҳд қилишган. Гулистон автомобиллар ремонти устахонаси коллективи меҳнат куни бошланадиган одатдаги вақтдан анча эрта ишга киришадилар.

Устахонанинг серғайрат ишчилари уз зиммаларига шахсий мажбуриятлар олиo меҳнат қиладилар. Улар бешта тирсаксимон ўқлар, шунча блокларни, «ЗИЛ-150» ва «ЯАЗ-236» автомобилларининг бир неча ишчи қисмларини, моторларини ремонт қилиб бериш ниятида. Авторемонтчилар 1594 сўмлик ҳар хил ремонт ишларини уддалашга аҳд қилишган. Бу маблағ эса тўққизинчи беш йиллик фондига ўтказилади. Тежалган электр энергия ва бошқа хом ашёлар ҳисобига ремонт ишларини бажарган устахона ишчиларининг бу ташаббусини Сирдарёдаги барча саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари коллективлари қўллаб-қувватлаб, улар ҳам шанбаликка чиқадиган бўлишди.

З. ҲАБИБУЛЛАЕВ.

САДОҚАТ НАМУНАСИ

САМАРҚАНД. Шаҳар вагон депоси коллективи карнай-сурнай садолари остида ишга чиқадиган бўлишди. Депонинг барча участкаларида меҳнат авжига чиқади. Бугун депо ишчилари пландан ташқари битта вагонни ремонтдан чиқаришади. Вагон ремонти цехи коллективи эса бешта вагонни созлаб йўлга туширади. Автоконтроль пункти ишчилари 4 та ҳаво тақсимлагич аппаратларини ремонт қилиш мажбуриятини олишган. Кексалик гаштини суриб юрган депо ветеранлари ҳам бу ерга келиб, шанбаликка ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Вагон ремонти депоси ишчиларидан ибрат олган 401-кўприк қурилиши поезди, 26-Боку комиссарлари номли ипакли газламалар фабрикаси, тажриба заводи, мева-консерва, авторемонт, кўн заводлари ва бошқа кўплаб корхона, ташкилот ишчи-хизматчилари ҳам шанбаликка чиқадилар.

Ипакли газламалар фабрикасининг 1,5 мингдан зиёд кишилик жонкуяр ишчилари бу қутлуғ кунда тайёр маҳсулотлар омборига 20 минг метрдан зиёд турли хил газлама маҳсулотлари жўнатишади. Беш йиллик фондига эса 3 минг сўмга яқин маблағ ўтказилади. Кўн заводи ишчилари ҳам бугун бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб ишлайдилар. Кўнчилар камида 200 минг квадрат дециметр маҳсулот ишлаб чиқаришади.

«8 Март» тикувчилик фабрикаси коллективи илгари тузиб қўйилган иш плани бўйича шанбаликка чиқиб, бугун жами 4700 та кийим тикишса, шундан 700 таси йил бошидан буён тежаб келинган материаллар ҳисобига тайёрланади. 5,5 минг сўмлик иш ҳақи тўққизинчи беш йиллик фондига ўтказилади.

«Бугунги ҳамма маҳсулотимиз — фақат тежалган материаллар ҳисобига ишлаб чиқарилади!» Трикотаж фабрикаси коллективи ана шундай шиор остида шанбаликка чиқади. Корхона тикувчилари кун охиригача садоқат намунасини кўрсатиб ишлаб, 25 мингта кийим тайёрлайди. Маҳсулотнинг деярли ҳаммаси аъло сифатга топширилади.

Ленинча коммунистик шанбалик шу тариқа республикамиз бўйлаб тобора кенг қанот ёзяпти.

Ҳ. ҚОДИРОВ.

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига 1210 та «Э-304-В» маркали экскаваторлар ишлаб чиқариш мажбуриятини олган Тошкент экскаватор заводи ишчилари қизил шанбалик куни муносиб тухфа ҳозирлашга қарор қилишган. Суратларда: механика цехининг пешқадам токари И. Крахмалев ва йиғув цехининг бош конвейери акс эттирилган.

И. Глауберзон фотолари.

СССР 50 ОЙДИН ЙЎЛ

Савва ДАНГУЛОВ, адигей ёзувчиси.

Биз ноёб ҳодисанинг гувоҳи бўлиб турибмиз: «Совет адабиёти» деб аталган улуғ даргоҳ 75 тилда яратиладиган адабиётларнинг эркин уюшмаси ҳисобланади. Шуни алоҳида қайд этиш керакки, бу адабиётларнинг бир гуруҳи Октябрь инқилобидан кейин туғилди. «Советская литература» журналининг инглиз, немис, поляк, испан тилларида чиқарилган шу йилги январь сонида инқилобда туғилган ана шундай адабиётларнинг вакилларига ўрин берилган.

Ўтмишда ҳам Шимолий Кавказ маърифатининг машҳур намояндалари ўтган. Шулардан бири Осетиянинг улуғ фарзанди Коста Хетагуров эди. У ажойиб шоир, халқлар дўстлиги ва биродарлигининг жарчиси, она халқи бошига кулфатлар солган подшо деспотизмининг ҳар қандай ялоқхўрига нисбатан аёвсиз нафрат ва ғазабини ошкора билдиришдан ўзини тия олмаган жасур инсон эди. Ҳа, мен уни халқлар дўстлиги ва тотувлигининг жарчиси эди, дедим. Бу фикримда асло янглишганим йўқ. Коста тоғликларнинг виждони эди, у фақат Осетиянинггина эмас, балки бутун тоғлик халқлар манфаати ва интилишларининг ифодачиси эди.

Мен зулмнинг тиғларига тутдим кўксимни,
Одамларга ҳақиқатдан сўйладим фақат.

Коста осетин ва рус тилларида бир хил юксак маҳорат билан ёзар ва сўзлар эди. Шоир ва оташин гражданин Костанинг камолотида рус адабиёти ва рус ижтимоий тафаккури мислсиз ҳаётбахш роль ўйнади. Унга айниқса буюк рус революцион-демократлари Белинский ва Чернишевский, Добролюбов ва Некрасовларнинг таъсири катта бўлди. Мана шу жараённинг ўзи қанчалаб ёзувчилар ва маърифатпарвар олимларни етиштириб чиқарди.

Уларнинг ҳаммаси рус адабиётининг эркпарварлик ғоялари таъсирида шаклланди. Очиғини айтганда, кавказликлар доимо рус адабиётига алоҳида муҳаббат билан қараб келганлар. Эҳтимол, бу ҳол деярли ҳар бир рус ёзувчиси Кавказ шаънига илҳомбахш мисралар бағишлаганлиги билан боғлиқдир. Эсимда, туғилган шаҳрим ёнидаги саратон жазирамасида куйиб жизғанак бўлиб ётган тепаликни эски тош йўл кесиб ўтарди. Адабиёт ўқитувчимиз ана шу йўлни кўрсатиш учун бизни тоққа бошлаб чиқарди. Авомроқ кимса «Хўш, нима бўпти, ўт-ўлан босган ўнқир-чўнқирли тош йўл экан-да» деб ўйлаши ҳеч гап эмасди. Бизга эса бу йўл улуғвор маъноларни англатиб турарди — у эски Кавказ трактининг, бизнинг ўлкаларга рус адабиётини — Пушкинни, Лермонтовни ва Толстойни «Кавказ асири», «Мцири», «Казаклар»ни ёзиш учун бошлаб келган ўша улуғ йўлнинг ғаройиб бир бўлаги бўлиб туюлар эди...

Мен сизни жиндак ўтмишга етакладим. Мақсадим — Шимолий Кавказда инқилоб тантанасининг тарихий манбаъларини сизга англатмоқ эди. Инқилоб миллий ўлкаларни мисли кўрилмаган янги ва нурли йўлларга бошлади. Шубҳасиз, бу ўлкалардаги инқилобий ўзгаришлар энг аввало иқтисодий ўзгаришлардан бошланди. Не-не машаққатлар билан колхозлар тузила бошлади, бу ердаги турмуш қўриқлари тош-метиндек қаттиқ эди, уларни янгиликнинг плуги билан ағдариш ҳам осон кўчмади: заводлар, корхоналар қурила бошлади, қурилганда ҳам ота-боболардан қолган бисотлар асосида қурила бошлади, бугунги экскаватор ўрнида у пайтлар кетмон, белкурак; трактор ва машиналар ўрнида от-улов ва ҳўкизлар таянч меҳнат воситалари эди... Ҳа, ҳамма нарса мушкул эди, бироқ барча мушкулликлар инқилобда тажриба орттирган, сулҳ ва ерга эга бўлган шоввоз меҳнаткаш кишиларнинг матонати ва ташаббускорлиги олдида тиз чўкди. Қурилишлар оммавий деб эълон қилинди ва минг-минглаб кишилар оиласи, иссиқ ўринларини йиллаб тарк этиб, тоғ сўқмоқлари оша Баксанга, Терекка, Гизельдонга йўл олдилар.

Инқилоб қўриқ ерларга барака уруғини сочди. «Турли-туман миллат ва ирқларга мансуб бўлган ва турли маданият босқичида турган миллион-миллион эркак ва аёлларни кўз олдингизга келтиринг, — деган эди инқилоб уфқида Ленин, — буларнинг ҳаммаси ҳозир олға, янги ҳаёт сари интилмоқдалар. Совет ҳокимияти олдида турган вазифалар ғоят катта. У кўп асрлар мобайнида қилинмаган маданий ишларни бир неча йил, бир неча ўн йил ичида қилиб тугаллаши керак» (Клара Цеткин хотираларидан).

Совет ҳокимияти бу вазифаларни бажарди. Бироқ бу ишлар қандай машаққатлар ва қанақа қаҳрамонона курашлар туфайли рўёбга чиқарилганлиги ҳақида биз бу ерда батафсил ҳикоя қила олмаймиз. Ёзувга эга бўлмаган халқлар учун алифбелар яратилди. Даставвал муаллимлар тайёрловчи круслар, сўнг ўқув юртлари ва институтлар очила бошлади. Бугун ялпи саводхон ўлкага айланган Шимолий Кавказнинг ҳамма ерида умумий саккиз йиллик таълим тўла амалга оширилган. Махачқала, Нальчик ва Оржоникидзе шаҳарларида эса халқ хўжалигининг барча соҳаларига олий маълумотли кадрлар тайёрлаб берадиган университетлар очилган.

Революция Кавказни таниб бўлмас даражада ўзгартириб юборди. Ҳеч бўлмаганда, тоғлик аёлларнинг қисматига разм солайлик. Осетиянинг ўзида, саводли одамлар аҳолисининг жуда оз қисмини (деярли 6 процентини) ташкил этадиган бу ўлкада саводхон хотин-қизлар анқонинг уруғи эди. Шу фактнинг ўзиданоқ тоғлик аёллар тақдирининг ўтмишда нақадар аянчли бўлганлигини яққол билиб олиш мумкин. Революция тоғлик аёллар қисматини тубдан ўзгартирди. Ҳозир осетияликларнинг ҳар мингтасидан ўрта ҳисобда 339 аёл ҳамда 333 эркак ўрта ва олий маълумот эгаси ҳисобланади.

Шундай қилиб, янги адабиётнинг туғилиши манбаида халқ турмушининг ўзида инқилоб вужудга келтирган тарихий ўзгаришлар ётади: саводсизлик ёппасига тугатилибгина қолмасдан, халқ маданият ва маърифатнинг шундай даражасига эришдики, бу поғонада халқ китобхон бўлибгина қолмади, балки, айтиш мумкинки, у бугун ўз турмушини китобсиз тўла тасаввур қилолмайди.

Агар шеъриятимиз тўғрисида сўзлайдиган бўлсак, шуни айтиш жоиздирки, сўнгги 15 йил ичида тоғликлар назми сезиларли юксакликларга парвоз қила олди. Гап фақат Расул Ҳамзатов, Давид Қўғултинов, Алим Кешоков, Қайсин Қулиев каби шимолий кавказлик шоирларнинг овози узоқ-узоқларга тараларганлигидагина эмас. Муҳими шундаки шеъриятнинг ўзи олдин ҳеч кўринмаган, тамомила янги сифатларда намоён бўла бошлади.

Шеъриятга эътибор драматургиянинг ривожланишига ҳам шароит яратди. Миллий драматургиянинг юксалиши миллий театрнинг туғилишини таъминлади. Бундай театрлар Кабардада ҳам, Чечен-Ингушетияда ҳам, Шимолий Осетияда ҳам мавжуд. Айтгандай, Осетин театрининг бешигини ҳам рус театрининг улуғ ислоҳчилари Станиславский ва Немерович-Данченколар тебратган. Москва Бадиий Академик театри мактабини 1935 йилда тугаллаган осетиялик ёшлар группаси осетин театрининг қалдирғочлари бўлди.

Шимолий Кавказдаги миллий адабиётларнинг жанрлари қандай шаклланди, деган масала ҳақида гап кетганида шуни айтиш кераки, энг мураккаб такомил йўлини босиб ўтган жанр — бу миллий романдир. Романимиз ўзига хос босқичларни бошидан кечирди. Даставвал, шартли равишда «тақдирлар қиссаси» деб таърифласа бўладиган қиссалар кенг тарқалди. Уларда асосан бирон қаҳрамоннинг турмуш йўли сюжет линиясини ташкил этади. Бироқ бундан бошқачароқ, моҳият эътибори билан фольклор анъаналари манбаида туғилган қиссалар ҳам майдонга келди. Абу Бакр қиссалари бунинг мисоли бўла олади. Бундай асарларнинг қаҳрамонлари фавқулодда руҳли, тили ҳам Доғистон халқ тилига хос ёрқин бўёқдор ва афоризмларга бой ҳамда тоғликларнинг жонли юмори билан суғорилган.

Қиссаларнинг такомил йўли турмуш воқеалари ҳақида кенг кўламда ҳикоя қиладиган кўп планли асарларни, манзара-романларни бунёдга келтирди. Алим Кешоковнинг «Чўққилар уйғоқ» романи шундай асарлар жумласига киради. Бу роман рус тилига таржима қилиниб, «Роман-газета» сериясида 3 миллион нусхада нашр этилди ва Бутуниттифоқ ўқувчилари орасида кенг тарқалди. Бу асар қардош тилларга ҳам, жумладан, ўзбек тилига ҳам таржима қилинганлиги бизни мамнун этади. Мана шу ўринда биз юқорида айтилган мулоҳазаларнинг асосий хулосасини баён қилмоқчимиз.

Ҳа, биз ноёб ҳодисанинг шоҳиди бўлиб турибмиз. Сирасини айтганда ҳам, Шимолий Кавказда кейинги ярим аср мобайнида юз берган ўзгаришларни ўзгача шароитда воқеликка айлантириш учун юзлаб йиллар керак бўлар эди. Шу нарса аёнки, инсоннинг ёзув-чизувга ўрганиши, матбаачилик, саводхонлик, тўла маърифатга эришиш каби чинакам адабиётнинг туғилиши учун зарур бўлган омиллардан ҳар бирининг майдонга келиши кишилик тарихидан асрларни талаб қилган. Октябрь инқилоби буларни бир неча ўн йил ичидагина юзага келтирди.

«Совет адабиёти» журналининг бу йилги биринчи китоби ана шундан далолат беради. Журнал китоби орқали биз Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллик тўйи арафасида инглиз, немис, поляк ва испан ўқувчиларини ўзимизнинг 50 ёзувчимиз асарлари билан таништирамиз. Шимолий Кавказ халқлари адабиёти ҳам жаҳон миқёсида бўй кўрсатадиган даврларга қадам қўйди.

Инқилоб бизни бахт-саодатнинг катта йўлларига етаклаб чиқди. Бахтимизнинг нодир қирраларидан бири — улуғ мамлакатимиздаги эллар ва элатлар орасидаги дўстликдир. Бу дўстлик олтиндан қиммат, пўлатдан мустаҳкам буюк кучдир. Совет халқларининг биродарлиги тарихнинг қандай синовларидан ўтмади! Бу синовлар уни пўлатдек тоблади, довулларга чинордек кўксини тутиб улғайтди.

Тошкент зилзиласи оқибатларини тугатиш кунларида эълон қилинган Бутуниттифоқ ҳашарига Шимолий Кавказ халқлари ҳам «Лаббай!» деб акс-садо берди ва ўзининг энг яхши меҳнатсевар ўғил-қизларини дўстлар диёрига зудлик билан сафарбар этди. Худди шундай табиий офат Доғистон бошига тушганида ўзбек дўстларимиз ҳам кўмакка отландилар. Бу ерда улар кўпгина уй-жой бинолари, мактаблар, яслилар қурдилар. Буларни биз дўстона миннатдорчилик билан эслаймиз.

Халқларимиз ўртасидаги маънавий-маданий ҳамкорликнинг туғилиши ва ривожланишида ҳам инқилобнинг буюк роли бор. Бизнинг тоғ халқларимиз Совет Ўзбекистонининг маданияти, адабиёти ва санъати бойликлари билан ҳам таниш. Ҳамза, Ғафур Ғулом, Ойбек ва бошқа ўзбек адибларининг асарларини ўз она тилимизда ўқимоқдамиз. Айни пайтда Расул Ҳамзатов, Қайсин Қулиев, Алим Кешоков каби адибларимиз асарларини ўзбеклар ҳам ўз она тилларида кўпдан бери ўқиётганлигини яхши биламиз. Улар сизларнинг ҳам севикли санъаткорларингиз бўлиб қолгани бизни беҳад қувонтиради. Булар дўстлигимиз эпосининг олмос қирраларидир.

Биз мана шу бебаҳо бойлик — дўстлигимизни кураш оловларида туғдириб, вояга етказгани учун Ленин партиясидан, Улуғ Октябрь инқилобидан яна бир бор миннатдормиз.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ЙЎЛИ

ПАХТАЧИЛИК ИСТИҚБОЛИ ПРОБЛЕМАЛАРИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигига бу йил 50 йил тўлади. Шу давр ичида мамлакатимиз мисли кўрилмаган даражада гуллабяшнади, экономикаси мустаҳкамланди, маданияти барқ уриб ўсди. Бунда серқуёш республикамизнинг ҳам қўшган ҳиссаси салмоқлидир.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон беқиёс юксакликка кўтарилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини, айниқса, пахтачилигини тез суръатлар билан ривожлантириш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Пахтачиликни юксалтириш ҳақида жуда муҳим қарорлар қабул қилиниб, бу соҳага катта-катта маблағлар ажратилганлиги ва ажратилаётганлиги, пахтачилик замонавий техника билан тўла таъмин этилганлиги бунинг ёрқин далилидир.

Республика қишлоқ хўжалиги қисқа вақт ичида девкор механизмлар билан қуролланди. 1939 йилдаёқ Ўзбекистонда 22 минг трактор, 1500 комбайн ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари бор эди. Бу техника деҳқоннинг оғирини енгиллаштирди, экинлардан юқори ҳосил етиштирилишида жуда катта куч бўлди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси пахтанинг экономикамизда тутган ўрнига юксак баҳо бериб, бу тармоқни бутун чоралар билан ривожлантириш тадбирларини изчил амалга оширди. Пахта етиштиришнинг кўпайтирилиши, ҳосилдорликнинг ошиши халқ фаровонлигини таъминлашда катта роль ўйнади. Йиллар ўтган сайин республикамиз пахтачилиги ривожланиб борди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон мамлакатда етиштирилаётган пахтанинг 70 процентдан кўпроғини беряпти. Пахта — миллий ифтихоримиз бўлиб қолди. Пахта етиштиришни кўпайтириш эса — ўзбек олтинпазларининг Ватан олдидаги, қардош халқлар олдидаги ватанпарварлик бурчи бўлиб қолди. Ўзбек халқи пахта етиштиришни кўпайтириш билан бирга, мамлакат экономикасини мустаҳкамлашга, моддий бойликларнинг мўл-кўл бўлишига ва меҳнаткашлар фаровонлиги ошишининг яхшиланишига муносиб ҳисса қўшаётганлигини яхши англайди, юракдан ҳис этади.

Ҳозир республикамиз қишлоқ хўжалигида 141 мингдан зиёдроқ турли маркадаги тракторлар ишлаб турибди. Трактор паркининг қуввати 3100 минг от кучидан кўпроқдир. Биргина ўтган беш йилликда республика қишлоқ хўжалиги давлатдан 86 мингдан кўпроқ ҳайдов ва чопиқ тракторлари, қарийб 15 минг юк автомашиналари, 19 мингдан кўпроқ пахта териш машиналари, 64 мингдан ортиқроқ трактор прицеплари, 359 миллион сўмликдан кўпроқ ҳар хил қишлоқ хўжалик машиналари олди.

Республикамиз колхоз ва совхозлари шу беш йилликда 90 минг трактор, 24 минг юк автомашиналари, 33 мингдан ортиқроқ пахта териш агрегатлари, 82 минг трактор прицеплари ва бошқа юксак унум билан ишлайдиган қишлоқ хўжалик машиналари оладилар. Бинобарин, қишлоқ хўжалиги, айниқса, унинг етакчи тармоғи ҳисобланган пахтачилик йилдан-йилга замонавий янги техника билан бойиб бормоқда.

Пахтачиликнинг янги машина-механизмлар билан таъминланиши барча ишларни техника воситасида бажариш имкониятини яратади. Чунончи, тупроқнинг шўрини ювиш учун пол олиш, ер ҳайдаш, далаларни экиш олдидан текислаш, тупроқни ишлаш, экин экиш, қатор ораларини культивация қилиш ва эгат олиш, ғўзани озиқлантириш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш, ғўзани дефолиация қилиш, минерал ўғит солиш, пахта ташишни транспортировка қилиш каби меҳнат жараёнлари техникага юклатилади.

Қишлоқ хўжалигимизнинг ажойиб техника билан қуроллантирилганлиги деҳқончилик маданиятини ошириш, пахта етиштиришда прогрессив усулларни кенг қўлланиш имконини берди. Пахта териш машиналаридан баракали фойдаланилаётганлиги терим муддатларини қисқартирмоқда ва йиғим-терим мавсумини тезроқ тугаллашга шароит яратмоқда. Меҳнатнинг энг оғири техника воситасида бажарилиши ва машина-механизмлардан кенг фойдаланилиши пахта ҳосилдорлигини оширишда энг муҳим омил бўлиб қолди. Шу боисдан ҳам 1961—1965 йилларда пахта етиштириш ҳар йили ўртача 3 миллион 424 минг тоннани, 1966—1970 йилларда эса — 4 миллион 132 минг тоннани ташкил этди.

Республикамиз пахтакорлари тўққизинчи беш йилликнинг биринчи босқичи — 1971 йилда мўл ҳосил етиштириб, ҳаммани хурсанд қилдилар. Пахта тайёрлаш йиллик плани 55 кунда, 25 октябрда бажарилди, давлат хирмонларига 4 миллион 510 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Бу, пландагидан 560 минг тонна кўпдир. Барча областлар ва Қорақалпоғистон АССР пахта тайёрлаш давлат планларини ҳамда социалистик мажбуриятларини ошириб адо этдилар. Ҳосилнинг 40 проценти ёки 1 миллион 840 минг тонна пахта «зангори кема»лар бункеридан бўшатилди. Бу, 1965 йилда машиналарда йиғиштириб олинган пахтага нисбатан икки баравар кўп демакдир.

Ҳозирги вақтда республикамиздаги кўпгина хўжаликларда пахта териш ва тайёрлашда поток усули кенг қўлланилаётир. Шу усулда терилган пахта даладан тўппа-тўғри тайёрлов пунктларига етказиб берилаётир. Бинобарин, пахтанинг сифати тобора яхшиланиб бормоқда.

Серқуёш республикамиз меҳнаткашлари олдида 1972 йилда жуда катта ва мураккаб вазифалар турибди. Бу йил мамлакатга 4,5 миллион тонна «оқ олтин» армуғон этишимиз керак. Шунча пахтанинг 1 миллион 900 минг тоннаси машиналарда териб олинади. Айни вақтда 530 минг гектар майдондаги пахта қўл кучи ишлатилмасдан фақат агрегатларда саранжом-саришталанади. 1975 йилда машина терими миқдорини 3 миллион тоннага етказиш мўлжалланаётир. Қўл кучи ишлатилмасдан фақат агрегатларда териб олинадиган пахта майдони 1975 йилда 920 минг гектарни ташкил этади. Ана шу топшириқнинг бажарилиши республикамизда ҳар бир центнер пахта етиштиришга сарфланадиган меҳнат харажатларини анча камайтириш имкониятини беради. Масалан, 1972 йилда 1 центнер пахта етиштиришга 31 киши-соати, 1975 йилда эса — 26,5 киши-соат сарфланади ёки 1970 йилдагига қараганда 26 процент камайтирилади.

Тўққизинчи беш йиллик планига асосан республикамиз меҳнаткашлари пахта етиштиришни 1975 йилда 5 миллион 200 минг тоннага етказишлари керак. Шу билан бирга, пахта етиштириш меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига кўпаяди. Бунга техника тараққиётини ҳар тарафлама жадаллаштириш асосида эришилади. Демак, пахтакорларимиз барча куч ва техника воситаларидан оқилона фойдаланишлари, ички резервларни қидириб топиб, уларни ишлаб чиқаришга кенг жорий этишлари зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари, айниқса, пахта етиштиришни кўпайтириш мақсадида илмий-техника тараққиётига юксак баҳо бериб, яқинда пахтачиликда техника тараққиётини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилдилар. Ана шу муҳим ҳужжатда таъкидланишича, республикамиздаги кўпгина районлар ва хўжаликларда пахта етиштиришнинг илғор усуллари етарли жорий қилинмаётир, механизатор кадрларга ғамхўрлик кўнгилдагидек эмас, техникадан юксак унум билан фойдаланилмайди. Қарорда қайд қилинишича, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Совхозлар министрлиги, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси ва уларнинг жойлардаги органлари пахтачиликда техника тараққиёти ва илғор тажрибаларни оммалаштиришга етарли эътибор бермай келяптилар. Биз бу камчиликларни тугатиш учун бутун куч ва имкониятларни сафарбар этмоқдамиз.

Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг қарорига мувофиқ, 1972 йилда 390 минг гектар майдонга чигит кенг қаторлаб экилади. Бундай майдонлар 1975 йилда 820 минг гектарга етказилади. Шунингдек, бу йил 170 минг гектар майдонга, 1975 йилда эса — 510 минг гектар майдонга туксизлантирилган чигит қадалади.

Республикамиздаги барча областларда ғўзани механизация воситасида чеканка қилишга эътибор ҳар қачонгидан кучайтирилади. Бу йил 277 минг гектар ердаги ғўза механизация воситасида чеканка қилинади. Беш йилликнинг сўнгги босқичида механизмлар билан чеканка қилинадиган ғўза майдони икки баравар кўпайтирилади.

Гербицидлардан самарали фойдаланиш — пахта ҳосилдорлигини оширишда муҳим омиллардан биридир. Шуни ҳисобга олиб, бу йил 560 минг гектар майдонда, 1975 йилда эса, 1 миллион 470 минг гектар майдонда гербицидлар қўлланилади.

«Узсельхозтехника» республика бирлашмаси системасининг мутахассислари ва барча меҳнат аҳли партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатмаларига амал қилиб, пахтачиликни янада ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшиш ҳистуйғулари билан тўлиб-тошмоқдалар. «Узсельхозтехника» бирлашмаси корхоналари ва ташкилотларнинг коллективлари ҳам КПСС XXIV съезди Директиваларн асосида беш йиллик план тузиб чиқдилар ва уни амалга оширишга киришдилар. Ана шу планга асосан биз шу беш йилликда ремонт корхоналари саноат маҳсулоти ҳажмини 460 миллион сўмга ёки 1970 йилдагига қараганда 44 процент кўпайтиришга аҳд қилдик. 57 та ихтисослаштирилган ремонт корхоналари энг сифатли маҳсулот тайёрланишига эришадилар.

Тракторларнинг иш унуми 1970 йилдагига қараганда 19,8 процент, бульдозерларнинг иш унуми — 27,1 процент, скреперларники — 15 процент ва экскаваторларнинг иш унуми — 23,9 процент кўпаяди.

Белгиланган планларнинг ўз вақтида бажарилиши меҳнат аҳлининг куч ва ғайратига, шижоатига боғлиқдир. Бирлашма корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари бунинг уддасидан чиқадилар. СССРнинг олтин тўйини катта меҳнат зафарлари билан нишонлайдилар.

У. ИСОМХОНОВ,
«Узсельхозтехника» республика бирлашмасининг раиси.

Янгийул районидаги Свердлов номли совхозда чигит экиш қизғин бормоқда. Суратда: энг яхши сеялкачилардан Х. Боғаев ва Х. Мирзаев.
И. Глауберзон фотоси.

БИР ҲАФТАДА

ТЎРАҚЎРҒОН, («Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири телефон орқали хабар қилди). М. Раҳимов раислик қилаётган «Қизил Октябрь» колхози Наманган областида биринчи бўлиб чигит экишни тугаллади. 640 гектар майдонга серҳосил, вилтга чидамли уруғ қадалди. У. Ҳайдаров, С. Раҳматов, В. Исмоилов, С. Нуриддинов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда чигит бир ҳафтада экиб бўлинди.

Колхоз механизаторлари фурсатни ғанимат билиб, экипажлар ишини икки сменада ташкил қилдилар. М. Низомов, А. Абдуллаев, Й. Ҳайдаров каби тажрибали механизаторлар ҳар куни 7-8 гектар майдонга сифатли қилиб чигит экиб, ўз бурчларини шараф билан ўтадилар.

Шу кунларда чигитни бир текис ундириб олиш, ғўза парваришини бошлаб юбориш чоралари кўрилаётир.

АХБОРОТ

НАМАНГАН

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДАГИ МЕДПУНКТ

Оқшом тушдими, Наманган шаҳар «Октябрь» маҳалласи чойхонаси ёнидаги мўъжазгина хона ичкарисида ҳам Ильич чироқлари порлайди. Бу бино эшигидан чиқаётган кишиларнинг чеҳрасида миннатдорчилик ҳисларини уқиб олиш қийин эмас. Улар жамоатчилик асосида ишлаётган медпункт хизматидан мамнун. Маҳалла шифокорларидан Ҳалимахон Ортиқова, Татьяна Нуждина, Абдусалом Қорабоевлар кечқурунлари медпунктда навбатчилик қилишади.

Учинчи поликлиника коллективининг ташаббуси билан шаҳарнинг етти жойида жамоатчилик асосида ишловчи медпунктлар ташкил этилган. Уларнинг издошлари кўпаймоқда. Шу тариқа область марказида 30 дан ортиқ медпункт жамоатчилик асосида ишлаб турибди.

КЕНГ ЭКРАНЛИ КИНОТЕАТР

Наманган районидаги «Ленинград» колхози киномухлислари мамнун бўлиб қолишди. Колхоз қишлоғида кенг экранли кинотеатр биноси қуриб фойдаланишга топширилди. Кинотеатр янги установка билан таъминланган. Эндиликда қишлоқ аҳолиси кенг форматдаги кинофильмларни ҳам томоша қилиш имкониятига эга бўлдилар.

МЕДАЛЛАР МУБОРАК

Наманган области қишлоқ хўжалиги соҳасидаги муваффақиятлари учун СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг Бош комитети томонидан биринчи даражали диплом билан тақдирланди. Поп, Чуст районлари иккинчи даражали диплом олди. Поп районидаги Ленин номли колхоз пахта ҳосилдорлигини гектарига 42.4 центнерга етказганлиги учун фахрий диплом билан мукофотланди.

Кўргазманинг олтин медаллари ва пул мукофотлари Задарё районидаги «Восток» колхозининг механик-ҳайдовчиси М. Юсупов, Чуст районидаги Навоий номли колхоз бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Лочинов, Поп районидаги «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони З. Аҳмедова ўртоқларга тегди. Область колхоз ва совхозларининг 18 илғор ходими кумуш медалларга сазовор бўлди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ШУКРУЛЛО.

ШАМ ЁҚИБ ЁЗИЛГАН ФЕЛЬЕТОН

Мен бу фельетонни электр лампочкаларининг чарақлаб турган шуълалари остида эмас, шам нурлари остида ёзяпман, десам унча-мунча одам лоп қиляпсан, деб ишонмаслиги ҳам мумкин. Чунки ҳозирги замонда фақат шаҳарлар эмас, электр нурлари етиб бормаган узоқ қишлоқлар ҳам, хонадонлар ҳам қолмаган. Бунга асло шубҳа йўқ. Бу билан мен, фақат бизнинг кўчагагина электр ўтказилмаган, демоқчи эмасман. Аллақачонлар ҳамма хонадонлар электрлаштирилган. Симёғочлар ҳам, симлари ҳам бор. Лекин айб симдами ёки симёғоч лампочкаларининг ёмонлигидами, нима сабабки, бошқаларники каби бизнинг кўчамизда ҳамиша чироқ ёниб турмайди.

Ҳафтада бир марта, икки марта кечқурунлари ёнмаса нима бўпти?! Кечаси машинада иш тикармидинг, ёки электр машинада сигир соғармидинг, шунга ҳам оҳу-воймн, барвақтроқ ётиб ухласанг ёмон бўптими, дерсиз?! Бунга ўхшаган гапларни Октябрь район электр тармоқлари бўлимидаги ўртоқлар ҳам, чироқ ўчганидан арз қилиб борган вақтимизда айтишган эди. Гапларини қайтармадик. Сўзлари ерда қолмасин, деб бизнинг маҳалладагилар товуқ қўноққа чиқмасдан барвақт ётиб олишни ҳам одат қилиб кўришди. Ҳатто, болаларимиз ўқишдан келишлари биланоқ чарчаганларига қарамай, қоронғу тушмасдан дарс тайёрлашга ўтиришадиган бўлиб қолишди. Чунки, чироққа ишониб имтиҳон вақтларида дарс тайёрлай олмай «2» баҳо олиб келган ўқувчилар ҳам маҳалламизда йўқ эмас.

Одатда якшанба кунлари кишилар ҳордиқ чиқариш учун фарзандларини ёнига олиб, мультфильм томоша қилишади. Кимдир оиласи билан стол атрофига йиғилиб приёмникларда «Табассум устахонаси»нинг кишига завқ бериб ичак узилди эшиттиришларини тинглайди. Аммо бизнинг кўчадагилар деярли ҳар дам олиш куни бу имкониятлардан маҳрумдирлар. Агар бу аҳвол ҳафтада бир марта бўлса, бирор тасодиф бўлгандир, деб кечирардик. Ойда бир бўлса, сабр қилардик. Ахир, бир неча йил давомида бу аҳвол устма-устига такрорланаверса, ғазабланмайсанми?! Ҳатто, 1972 янги йил кечасини ҳам Мажлисий, Исаакян, Шаломалейхом кўчасининг юзлаб хонадонлари керосин чироқ билан кутиб олганлиги ҳеч кимга сир эмас. Агарда бу гап рост бўлса, нима учун шу маҳалгача тегишли жойларга шикоят қилмай қараб ўтирдингиз, айтишга тил-жағларинг, боришга оёқларинг йўқмиди, дерсизлар! Йўқ, «ноумид — шайтон», деганларидек, умид билан Октябрь район электрлаштириш тармоғи бўлимининг бошлиғи ўртоқ Мирзоҳид Ғафуровнинг олдига бораверибт гаплашавериб охири шу қадарли яқинлашиб кетдикки, фақат кўришгандамас, ҳатто, телефондаям овозимизни бир оилада туғилиб ўсган одамлардек танийдиган бўлиб қолдик.

Қаҳр-ғазаб билан борган пайтларимизда ҳам юз амри ширин деганларидек, бир-биримизни кўриб, қаттиқ-қайирим гапиришга ботинолмайдиган бўлиб қолдик. Чунки баъзан кабинетига киришимиз биланоқ олдимизга чой қўйиб, қадрдонлардек кутиб оладиган бўлиб қолишди. Ахир, ўзингиз ўйланг, бир район ташкилотининг бошлиғи ёш боладек кўзингизга мўлтиллаб, фақат бизнинг кўчалар эмас, умуман Октябрь районидаги симёғоч-у симлардан тортиб, электр буткаларигача бир неча йиллардан бери алмаштирилмай чириб ишдан чиққанини, буларнинг ҳаммасини тартибга солиш учун Тошкент шаҳар электрлаштириш бошқармаси ёки министрликдаги ўртоқлар маълум маблағ ажратмаганлигидан ўзича бирор ишга ожиз эканлигини айтиб турса-ю, қандай қилиб дамингни ичингга ютмайсан?!

Ғафуров жуда содда йигит эмас. Индамай турганингдан ғазабланганлигингни сезади. Шунинг учун гап орасида бизни юпатиш мақсадидами, қарамоғидаги айрим электр мочтёрлар ва диспетчерларнинг ишга совуққонлик билан қараётганликларини айтиб, аммо шунга қарамай бир амаллаб тез кунда чироғимизни ёқиб беришни ваъда қилиб, елкамизга қоқиб турса, нима ҳам деяолардик? Кирадиган эшигингни қаттиқ ёпма, деган гап бор. Бир томонда қадрдонлик андишаси, хўп деб кетавердик. Минг афсуски, ўртоқ Ғафуров энди ишга киришганида бошқа вазифага тайинланиб, ўрнига Бухтияров келди.

Юрий Михайлович Бухтияров Ғафуровдан ҳам оқ кўнгил, дилкашроқ чиқиб қолди. Қайси кўчадан келганлигимизни айтишимиз биланоқ, ҳушёр йигит экан, мақсадимизни тушуниб, бизларни гапиртиришга ҳам қўймай, тез орада фақат бизнинг кўчаларда эмас, чироқ ўчавeрганидан додга келган Ҳабиб Абдуллаев, Журжоний, «Янгиобод», Улуғбек номли маҳаллаларда ремонт ишларига киришиб, амалий чоралар кўраётгани ҳақида ҳисоб бериб, бизларни юпатади. Йўқ, буни ёлғон юпатиқ, деб бўлмайди. Ҳақиқатан ҳам ўртоқ Бухтияров бу вазифага ўтиргандан кейин ишларни шундай «қизитиб» юбордики, энди фақат якшанба кунлари эмас, ремонт баҳонаси билан Оқтепа массив аҳолисини 8 Март байрами куни ҳам қоронғуда қолдирди. Тўрт ойдан бери ҳамон ремонт давом этяпти, шекилли, 2-3-4 апрель кунлари сурункасига чироқ ёнмади.

Тошкент шаҳар электрлаштириш бошқармасининг бошлиғи В. Д. Рацбаум ва бош инженер Матқаюм Ғафуров бу ишга аралашгандагина уйимизга яна нур кирди, ташвишлардан энди бутунлай қутилдик, бу якшанба куни эл қатори телевизорда футбол кўриб, дам оламиз, деган умидда эдик, монтёрларга чойхонада ош қилиш учун чой чақа керак бўлдими, эндигина ёнган чироқ яна ўчиб қолди. Машинада кир юваётган аёлларнинг кири, дазмол босаётганларнинг дазмоли чала қолди.

Халқимизнинг доно гапи бор. «Гапни гапир уққанга, жонни-жонга суққанга». Бу арзи-додимизни эшитган тегишли ташкилотлар ҳозирги ҳаётимизда электрнинг нақадар катта аҳамиятга эга эканини ҳис этиб, чироғимизни ўчирган одамларнинг кўзини очиб, бизни шамдан ҳоли қиларлар, деган умиддамиз.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН СЎНГ

«РАССОМ ХАНДАСИ»

Газетамизнинг шу йил 24 март сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий материалда Калинин райони хўжаликларида уруғлик етарли миқдорда жамғарилмагани, Навоий номли колхозда 220 тонна уруғлик картошка, 150 килограмм сабзавот ва 200 килограмм полиз маҳсулотлари чириб кетганлиги кўрсатилган эди.

Редакцияга Навоий номли колхоз партия комитети юборган хатда айтилишича, материалда келтирилган фактлар тасдиқланган. Мавжуд камчиликларнинг ҳаммаси бартараф қилинган. 140 гектар ерга картошка, шу жумладан, 105 гектар майдонга эртаги ва 35 гектарга кечки картошка экиш мўлжалланади. Ҳозир 424,5 тонна картошка уруғи жамғарилган. Колхоз партия комитети ва правлениеси 1973 йил учун зарур бўлган уруғликнинг ҳаммасини колхознинг ўзида етиштириш ва ҳозирлаб қўйиш чораларини кўрмоқдалар.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

МАККАЖЎХОРИ ЭКИШ ҚИЗҒИН

ОҚДАРЁ. «Партия XXII съезди» колхози аъзолари бу йил 1200 тонна силос ва 600 тонна дағал хашак жамғаришга аҳд қилиб иш бошладилар. Шу кунгача 50 гектар беда ва 22 гектар маккажўхори экиб қўйилди.

Р. ХУДОЙБЕРДИЕВ.

СУТ КЎПАЯДИ

ОХУНБОБОЕВ районидаги Охунбобоев номли колхозда кейинги йилларда соғин сигирлар кўпайиб боряпти. Бу ерда ҳар бир сигирдан 3200 литрдан сут соғиб олиш учун ўзаро социалистик мусобақа бошланган. Сигир соғувчилардан О. Йўлдошева, М. Орипова ва М. Сафаровалар пешқадамликни қўлдан бермай ишлаяптилар.

А. ТУХТАСИНОВ.

ЭГИЗ ҚЎЗИЛАР

Шу кунларда яйлов эгалари — чўпонларнинг иши ҳар қачонгидан кўпайган. Нурота районидаги «Қўшработ» совхозининг моҳир чўпони Мамадиёр Шосимовнинг ҳам қўли-қўлига тегмайди. Унинг совлиқлари бирин-кетин қўзилаяпти. Мамадиёр ака бу йил ўз боқимидаги ҳар юз бош қўйдан 200 тадан қўзи ва ҳар бир қўйдан 3,5 килограммдан жун олишни кўзда тутиб, астойдил меҳнат қиляпти.

Т. ИСАЕВ.

ДЕҲҚОН ҲИКМАТЛАРИ

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН»ЛИК ДЕҲҚОНЛАР ЭРТА КЎКЛАМДА ЯНГИ САБЗИ ЕТИШТИРИШНИ ЎЗЛАШТИРДИЛАР

Деҳқончиликда ҳар бир неъматнинг пишиб етиладиган вақти-соати бор. Биз шунга кўникканмиз. Парникларда ёзу-қиш пишиқчилик бўлмасин, бодринг, помидор қовун пишиғи деганда маълум ой-кунларни кўз олдимизга келтирамиз. Бироқ, айтингчи, дастурхоннинг гули — паловнинг бош масаллиғи бўлган сабзи пишиғи қачон? Одатда «Ошга эндигина янги сабзи ишлатилган пайт эди» десалар ҳеч қийналмай май ойининг ўрталарини тушунамиз. Лекин, янгиликнинг, омилкорликнинг қиммати шундаки, деҳқон ҳикмати бу анъанавий муддатни ўзгартириб юборди. Мана бир неча кундирки, Тошкент шаҳар аҳолиси Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида етиштирилган янги сабзини тановул қилмоқда. Қиш бўйи омборларда сақланган одатдаги сабзидан мазаси бўлакча, серсув, карсилдоқ. Бу янгилик қандай яратилди?

1970 йил Неъмат Жумабоев бошлиқ бригада даласида сабзавот ҳосили мўл бўлди. Бироқ колхозда пахта йиғим-терими қизғин бошланиб кетиб, тўғриси, сабзавотни йиғиб олишга қўл тегмай қолди. Ҳамма пахта билан банд бўлиб, бир гектар майдондаги сабзи ҳосили йиғиштириб олинмай қолди. Пахта йиғим-терими оёқлаб энди сабзини қазиб олишга вақт етганда, ерга қор тушди-ю, сабзидан умид узилди.

Эрта кўклам ҳамма ерлар экишга тайёрланаётган пайтда сабзи майдонларини ҳам шудгорлаш навбати етиб келди. Лекин ерга плуг ботирган тракторчининг ҳайрати ҳеч жойга сиғмасди: сабзи кузда қандай бўлса, кўкламда ҳам шу ҳолича «тирик» турганди. Орадан саноқли кун ўтиб, ерга жиндай ҳарорат ўтиши билан сабзи кашнич баргидек кўм-кўк барг чиқарди. Янги сабзи қазиб, татиб кўрилди. У куздагидан ҳам серсув ва тотлироқ эди. Деҳқонлар кутилмаган бу янгиликдан мамнун бўлишди. Хирмондаги буғдойдан ернинг ёқимли хушбўй ҳиди келганидай кутилмаган янги сабзида ҳам табиатнинг аллақандай сирли инъоми яширинганди.

Калинин районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозининг Иноҳом Исмонназаров бошлиқ бригада сабзавоткорлари эртаги бодринг ва помидорнинг ҳар гектаридан 55-60 тоннадан ҳосил олишга бел боғлаганлар. Суратда: эртаги сабзавот плёнка остида парвариш қилинмоқда.
М. Юсуфжонова фотоси, (ЎзТАГ).

Бултур янги тажрибадан қанот ҳосил қилган колхоз сабзавоткорлари 6 гектар майдондаги кечки сабзини кўкламга атаб қиш кўрпаси остида қолдирдилар. Айни пайтда колхозда эрта кўкламга мўлжаллаган янги сабзининг агротехникаси ишлаб чиқилди. Бу ажойиб тажрибани ҳаётга татбиқ этишга колхоз раиси Анвар Эгамназаров, участка агрономи Олим Каримов, бригада бошлиқларидан Фаттоҳ Ҳакимов, Мурод Тожиев, Раҳмон Каримбековлар бошчилик қилишди. Мана, янги сабзи қазиб олинаётган даладамиз. Колхоз раиси А. Эгамназаров ва бригада бошлиғи Ф. Ҳакимов, агроном О. Каримовлардан янги сабзи агротехникасини сўзлаб беришларини илтимос қилдик.

— Август ойида эртаги карам ва картошка йиғиб олинган майдонларга, — деб ҳикоя қилади бригада бошлиғи Фаттоҳ ака, — гектарига 15-20 тоннадан чириган гўнг, 400 килограммдан суперфосфат, 50 килограммдан калий солинади. Тахминан, 10-сентябрларда умуман сентябрнинг ўрталарида «СОН-208» сеялкасида сабзи уруғи сепилади. Сабзи ердан униб чиқиб барглари то кашнич баргидек бўлгунга қадар сув бериб, жўяклар узлуксиз захлатиб турилади. Ерни захлатиш жараёни 15-20 кунга чўзилади. Шундан кейин «ОДН-1,2» агрегати бегона ўтларга қарши ишга тушади. Бу агрегатда 300 килограмм прометрин дориси 600 литр сувга аралаштирилиб, сабзи жўякларига сепилади. Прометрин сепилгач, экинга дарҳол сув оқизиш ва 5-6 кунга қадар сабзи жўякларидан сувни узмаслик керак. Акс ҳолда прометрин бегона ўтлар билан бирга сабзини ҳам қириб кетиши мумкин. Ҳар сувдан сўнг, ер етилиши биланоқ жўяк оралари культивация қилиниб, яна янги сувга жўяк олинади. Об-ҳавонинг авзойи ва фаслнинг келишига қараб, кераклн муддатда жўяклар устига плёнка ёпилади. Ўзбекистоннинг сўнгги йиллардаги қиш фаслларини ҳисобга олмаганда, кўп пайтларда плёнкага ҳожат ҳам бўлмайди.

Ўзбекистоннинг пахтачилик дарғаларидан бўлиб танилган Абдужамил Матқобулов бу колхозга узоқ йиллар бошчилик қилганди. Унинг даврида колхоз пахтачиликда эришган катта шуҳрати билан таниқли эди. Ҳозир бу колхозга унинг шогирди, қишлоқ хўжалигининг билимдон мутахассисларидан бири А. Эгамназаров раҳбарлик қилмоқда. «Қизил Ўзбекистон» колхози ўтган йилдан бошлаб сабзавот етиштиришга тўла ихтисослаштирилди. Шу сабабли хўжаликда сабзавот етиштиришнинг илғор тажрибаларини яратиш эндигина бошланди. Бир пайтлари пахтачиликда кенг шуҳрат топган бу хўжалик эндиликда сабзавот етиштиришда донг таратса, ажаб эмас.

Колхоз сабзавоткорлари ҳозир 100 тоннадан кўпроқ янги сабзи қазиб олишди. Янги усулда етиштирилган сабзининг бир килоси колхозга кўпи билан 6-7 тийинга тушмоқда. Улар бу йил 30 гектар майдонда сабзи ва 30 гектар майдонда кечки карамни янги агротехника асосида келгуси йилнинг кўклами учун плёнкаларга ўраб қиш кўрпаси остида қолдиришни мўлжаллашмоқда. Демак, шаҳар аҳолисининг дастурхони янада серфайз, янада тўкинсочин ва маъмур бўлади. Мана буни деҳқон илмининг ҳикмати, илғор тажрибалар меваси деса бўлади.

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ БУЮМЛАРИ КЎРГАЗМАСИ

Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасини серқуёш ўлкамиз бойлигининг кўзгуси деса арзигулик. Кўпчиликка таниш ана шу жойда барпо этилган янги кўргазма халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришда эришилаётган ютуқларимизга бағишланди. Кўргазма экспонатлари ва фотостендларда республикамизда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш бўйича ўтган беш йилликда қилинган ишлар, тўққизинчи беш йиллик режалари ўз ифодасини топган. Жумладан, Мўйноқ балиқ комбинати беш йиллик охирида 12 миллион банка консерва ишлаб чиқаради. Синтетик ювувчи воситалар деярли тўрт баравар кўпаяди.

— Кўргазмани ташкил қилишдан мақсад, — дейди республика Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг катта методисти, мазкур кўрикни ташкил этиш раҳбари М. Дробишева, — Ўзбекистонда ишлаб чиқарилаётган халқ истеъмоли буюмларини намойиш этиш, сифатини яхшилашга эътиборни кучайтиришдир. Шу мақсадда республика министрликлари, турли корхоналарнинг вакиллари иштирокида тематик семинарлар ўтказиш планлаштирилган.

Бу ерда 500 номдаги 2 минг хилдан зиёд буюмлар намойиш этилмоқда. Экспонатлар орасида болалар қувончи—қўғирчоқлардан тортиб рўзғор буюмлари — чинни идишлару холодильниклар. гача кўз-кўз қилиб қўйилган.

Тошкентда очилган янги кўргазма томошабинларда зўр қизиқиш уйғотмоқда. Кўргазма республикамизда халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқарилиши бўйича эришилаётган ютуқларни намойиш этади.

Суратда: Кўргазмага қўйилган буюмлардан баъзилари акс эттирилган.

Ҳ. НОСИРОВ фотоси.

ГРУЗИЯ СОЗАНДАЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

Тошкентда СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган грузин музикаси кунлари бошланди. Қардош республика санъатининг ана шу байрами давомида концертлар, ижодий учрашувлар ўтказилади. «Баҳор» концерт залида ўтказиладиган хор ва симфоник музика концерт программаси ғоят кенг ва қизиқарли қилиб тузилган. Бу ерда С. Цинцадзе. О. Гордели, В. Азарашвили, Р. Лагидзе асарлари янграйди.

Ўзбек давлат симфоник оркестрининг дирижерлик пультидаги ўринни меҳмонимиз — Грузия ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби З. Хурадзе ва ҳамшаҳримиз — Римда ўтказилган дирижерлар халқаро конкурсининг лауреати З. Ҳақназаров эгаллайди.

Тошкент консерваторияси залида камер музика янграйди. Уни меҳмонларимиз торли квартети ва мезбонлар — консерватория ўқитувчилари ижро этишади.

Байрамда қатнашиш учун грузин композиторлари союзининг раиси, СССР халқ артисти А. Баланчивадзе билан биргаликда грузин композиторлари Тошкентга келишди. Ижодкорларнинг дастлабки учрашуви бўлиб ўтди. (ЎзТАГ).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

ДЎСТОНА АЛОҚАЛАРНИНГ ЁРҚИН НАМУНАСИ

ДЕҲЛИ, 13 апрель. (ТАСС). Ҳиндистоннинг машҳур жамоат арбоби, маданий алоқаларни ривожлантирувчи Ҳиндистон — Совет жамиятининг раиси К. П. Менон «Нэшнл Геральд» газетасида босилган мақоласида: Ҳиндистон — Совет муносабатлари иккала қўшни мамлакат ўртасидаги дўстона алоқаларнинг ёрқин намунасидир, деб ёзади. Ҳиндистон билан СССР ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилган куннинг 25 йиллигига бағишланган мақолада Менон: Ҳиндистон — Совет дўстона муносабатларининг ривожи иккала мамлакат ўртасидаги маданий, сиёсий ва иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш ҳамда кенгайтиришда ўз ифодасини топди, деб таъкидлайди. Менон Ҳиндистон — Совет иқтисодий муносабатлари муваффақиятли ривожланаётганлигини қайд қилиб, Ҳиндистонда Совет Иттифоқининг дўстона ёрдами билан 70 дан ортиқ саноат объекти қурилаётганлигини уқтиради. Совет ёрдами, деб таъкидлайди К. П. Менон, ривожланган миллий экономикани барпо этишда Ҳиндистонга ёрдам бермоқда.

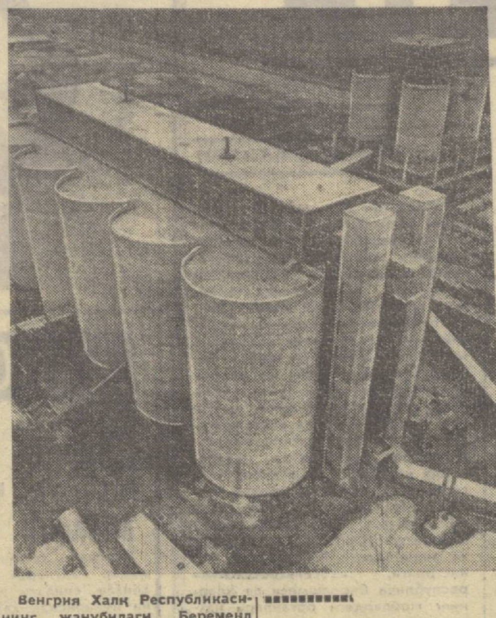

Венгрия Халқ Республикасининг жанубидаги Беременд шаҳрида мамлакатда энг йирик цемент комбинати қурилмоқда. Комбинат объектларини синаб кўриш учун ишга тушириш шу йилга мўлжалланган.

МТИ — ТАСС фотоси.

КЎМАК ВА МАДАД

ДАККА, 13 апрель. (ТАСС). Бу ерга келган совет врачлари — Қизил крест ва Қизил Ярим Ой совет жамиятлари союзи вакилларининг делегацияси Бангладеш Қизил крест жамиятига озиқ-овқат, кўрпа-тўшак, дори-дармон ва полиомиелитга қарши вакцина топширди. Уларнинг ҳаммаси Бангладешнинг муҳтож аҳолисига ёрдам кўрсатишга аталган.

Бангладеш Қизил крест жамиятининг президенти Г. Мустафо ёш республика ҳаётининг энг қийин пайтларида кўрсатаётган кўмаги ва мадади учун совет халқига катта миннатдорчилик изҳор қилди. У Бангладеш халқи Совет Иттифоқининг олижаноб ёрдамини ҳамиша самимий миннатдорчилик ҳис-туйғулари билан эсда сақлайди деб таъкидлади.

АҚШНИНГ КИРДИКОРЛАРИНИ ҚОРАЛАМОҚДАЛАР

КАРАКАС, 13 апрель. (ТАСС). Американинг «Интернэйшнл телефон энд телеграф корпорейшн» монополияси билан марказий разведка бошқармасининг Чили халқ бирлиги блоки ҳукуматига қарши олиб бораётган қўпорувчилик фаолиятини Венесуэла касаба союзлари ғазаб билан қоралайдилар. Халқ миллатпарвар фронтига кирувчи касаба союзлари пленумининг қатнашчилари қабул қилган резолюцияда АҚШ Латин Америкаси мамлакатларида тинимсиз қўпорувчилик ишлари олиб бормоқда, деб таъкидланади.

Концернлардан пул олиб ишлайдиган марказий разведка бошқармаси қўшни давлатларнинг ички ишларига қўпол равишда аралашмоқда, фитналар чиқармоқда, Латин Америкасининг мустақил ривожига халақит бериш мақсадида уларнинг қонунларини бузмоқда. Венесуэла ишчилар синфи, деб таъкидланади резолюцияда, Чили халқи билан ва унинг ўз тақдирини ўзи белгилашдан иборат суверен муддаоси билан тўла-тўкис бирдамдир.

«Трибуна популар» газетаси «Интернейшнл телефон энд телеграф корпорейшн» монополияси билан марказий разведка бошқармасининг Чили ҳукуматига қарши уюштираётган фитнасини қоралаб, Чилида ўзининг ўтмишдаги таъсирини сақлаб қолишга интилаётган АҚШ кирдикорларидан бутун Латин Америкаси ғазабланмоқда, деб ёзади. Лекин уларнинг кирдикорларига қарамай Чили ҳукуматининг позицияси мустаҳкамланиб бормоқда.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

САНТЬЯГО. Чилида саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулоти ҳажми шу йилнинг январида бултурги йилнинг шу ойидагига нисбатан 21,7 процент кўпайди, деб хабар беради саноат тараққиёти жамияти. Жамиятнинг маълумотларига кўра, аҳолининг маҳсулот истеъмол қилиши ҳам 20,6 процент кўпайган.

◆ НЬЮ-ЙОРК. 1971 йилдаги бахтсизлик ҳодисалари натижасида американиклардан 114 минг киши ҳалок бўлди ва 10,8 миллион киши майиб бўлди, дейилади Америка хавфсизлик проблемалари миллий кенгашининг докладида.

Бултур бахтсизлик ҳодисалари американикларга 27,7 миллиард долларга тушди.

◆ ТЕҲРОН. Эрон жанубида ер ости силкинишлари давом этмоқда. Зилзила натижасида вайрон бўлган Гир ва Карзин манзилгоҳлари районида ер ости силкинишларининг кучи 5-6 баллгача бормоқда. Теварак-атрофдаги тоғлардан катта-катта тошлар кўчиб тушмоқда, тоғ силжимоқда.

«Эттилоат» газетасининг хабарига қараганда, зилзиладан кейин Гир ва Карзин районидаги 6 минг аҳолидан салкам 500 кишигина тирик қолган.

Эрон қизил шер ва қуёш жамияти фалокат рўй берган районларга янги-янги қутқарув отрядларини юбормоқда. Шаҳарларда қон топшириш пунктлари очилди.

◆ БОНН. Бундестагнинг ташқи ишлар комиссияси ГФР билан СССР ўртасидаги шартномани муҳокама қилишни давом эттирди. Ташқи ишлар министри В. Шеель мажлисда ҳукумат вакили сифатида иштирок этмоқда.

Бундестагнинг ҳуқуқий комиссияси ГФР билан ПХР ўртасидаги шартномани муҳокама қилади.

АҚШ ҳукумати уй-жой қурилишига харажатларни камайтириш ниятидадир. (Газетадан).

— Ҳукумат бу кулбаларни бузиб ташласа, бизлар қаерда яшаймиз?

Америкада чиқадиган «Геральд трибюн» газетасидан олинган расм.

ЯНА РАД ЖАВОБИ

ВАШИНГТОН. 13 апрель. (ТАСС). Вьетнамга бағишланган Париж кенгашини дарҳол қайтадан бошлаб юбориш зарурлиги тўғрисида Франция ҳукумати даъватини Қўшма Штатлар рад этди.

Матбуот конференциясида давлат департаментининг вакили Р. Макклоски айтдики, Қўшма Штатлар Франция ҳукуматининг шундай чақириғидан «мамнун эмас». У Франция ҳукуматининг Париж кенгашини яна бошлаш масаласи хусусида тутган позицияси «бир томонламадир» деган гапни айтди.

БХУТТОНИНГ МАКТУБИ

ДЕҲЛИ. Швейцариянинг Ҳиндистондаги элчиси Покистон президенти З. А. Бхуттонинг мактубини Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди секретарига топширди. Ҳиндистон Бош министри номига юборилган мактубда, деб хабар беради ПТИ агентлиги, Покистон президенти Ҳиндистон ярим оролидаги вазиятни нормаллаштириш мақсадларида Ҳиндистон билан Покистон ўртасида бевосита музокаралар бошлаб юбориш тўғрисида Индира Ганди айтган таклифга розилиги изҳор этилади. (ТАСС).

ҲИНДИ-ХИТОЙ ФРОНТЛАРИДА

◆ НЬЮ-ЙОРК. Американик агрессорлар Сайгон қўғирчоқларини қўллаб-қўлтиқлаш учун янги чораларни кўрмоқдалар.

Сайгондаги Америка ҳарбий қўмондонлиги қуйидагиларни билдирди: денгиз пиёда аскарларининг бир йил муқаддам Вьетнамдан бошқа жойга кўчирилган айрим бўлинмалари яна Дананга юборилди. Бундан ташқари, АҚШ 196-пиёда аскарлар бригадаси батальонларидан бири Данангдан Хюэ шаҳри жанубий остоналаридаги Фубайга юборилди.

Айни вақтда Америка авиацияси Жанубий Вьетнам, Лаос ва Камбоджанинг озод қилинган районларини тобора қаттиқ бомбардимон қилмоқда. «В-52» оғир бомбардимончи самолётлари 11 апрелда Жанубий Вьетнам территориясига 60 марта парвоз қилди ва Куангчи ҳамда Тхиатхиен вилоятларига, Марказий ясси тоққа ва 13-рақамли йўл атрофидаги ерларга сал кам 1.800 тонна портловчи модда ташлади.

◆ ХАНОЙ. Жанубий Вьетнам ватанпарварлари Америка-Сайгон қўшинларининг позицияларига зарба бермоқдалар. Улар Сайгондан 20 километр масофадаги Американинг йирик Бьенхоа базасига ракета ташладилар. Душманнинг Сайгон яқинидаги ўқдори ва ҳарбий анжомлар қўйилган катта омбори портлатилди.

13-рақамли йўлда шиддатли жанглар давом этмоқда. Халқ озодлик қуролли кучлари жангчилари Сайгон қўшинларининг Америка авиацияси ёрдамида Анлокка ўтишга уриниб кўрган бўлинмаларини орқага улоқтириб ташладилар.

Куангчи шаҳри ва Донгха пункти атрофида шиддатли жанглар бўлмоқда. Куангчи вилоятида 7 апрелдан 10 апрелгача қўғирчоқ армиядан 600 га яқин киши ўлдирилди ва ярадор қилинди. Ватанпарварлар бу ерда душманнинг 6 самолёти ва вертолётини уриб туширдилар, 23 танк ва бронемашинани яксон қилдилар.

Хюэдан ғарби-жанубдаги «Бастонь» ҳарбий базаси яқинида ҳам жанглар давом этмоқда.

Халқ озодлик қуролли кучлари жангчилари Марказий ясси тоғда душманнинг Контум шаҳри атрофидаги мустаҳкамланган пунктларини, қўғирчоқ армиянинг Дакто команда пунктини, Фионгхоанг авиабазаси ва Танкань ҳарбий базасини шу ҳафта мисли кўрилмаган даражада қаттиқ ўққа тутдилар.

◆ ПАРИЖ. Камбоджанинг ватанпарвар кучлари актив жанг ҳаракатларини давом эттирмоқдалар. Мамлакатнинг шарқи-жанубидаги Свайриенг шаҳри атрофида катта жанглар бошланиб кетди. Ватанпарварлар бу ерда бир ҳафтадан буён Пномпень қўшинларининг позицияларига ҳужум қилмоқдалар. Ватанпарвар қўшинлар қўшни вилоят маркази Прейвенг шаҳрини Пномпендан ажратиб қўйдилар ва қуршаб олдилар. Душман қўшинларининг Камбоджа пойтахтидан 18 километр шарқ томондаги позициялари ҳам ўққа тутилди.

Кампот вилоятида Сиам кўрфази соҳилида қаттиқ жанглар давом этмоқда. Ватанпарварлар бу ерда Пномпень ва Сайгон қўшинларига қарши ҳужум қилмоқдалар.

Лаос халқ озодлик армияси Лонченг районида ва мамлакатнинг жанубий қисмида душман кучларига қарши жанг қилмоқдалар. Лаос халқ озодлик армияси жангчилари Паксе билан Паксонг ўртасидаги йўлда ўз операцияларини муваффақиятли ўтказдилар.

(ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. 9.35—Коммунистик шанбалик ташаббускорлари, 10.10 — Ҳужжатли фильм, 10.20 — **Телеминиатюралар**, 11.00 МОСКВА. 17.30—ТОШКЕНТ. 17.35—Спорт гимнастикаси мусобақалари 18.30 — Халқаро понорама (Москва). 19.00 — Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги давом этади.19.25 — Ҳужжатли фильм, 19.35 — Ахборот, 19.50 — **Гаровга тикилган ҳаёт**, (телефильмнинг 1-серияси). 20.50 — Ахборот, 21.05—СССР халқ артисти **Галия Измайлова** концерти, 21.55 — «Вақт», 22.25—Экиш агрегатларига кенг йўл. 22.45 — **Деразадаги қиз** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 17.30—МОСКВА. 18.30—ТОШКЕНТ. 18.40 — **Ленин ҳақида ҳикоялар**, 19.00 — МОСКВА. **Темур ва унинг командаси** (бадиий фильм), 20.15 — Балли, азаматлар! 21.55—Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.40 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 — Тонгги концерт, 8.25 — «Меҳнатни шарафлаймиз». Концерт. 9.30 — Москва. «**ЕР ВА ЭЛ**» радиожурнали. 10.10 — Дўстлик давраси». Музикали радиокомпозиция, 11.15 — «Гулшан» радиожурнали. 12.15 — Коммунистик шанбалик қатнашчилари учун концерт, 12.50 — Коммунистик шанбалик хабарлари, 13.30 — Ўзбекистон металлургия заводи ишчилари таклиф этган программа асосида концерт, 15.10 — «Правда» газетасининг обзори, 15.20 — «Сиҳат-саломатлик» радиожурнали, 15.40 — Енгил куйлар, 16.00 — Коммунистик шанбалик хабарлари, 16.20 — Эстрада артистларининг концерти, 17.20 — Уйғур куйлари, 17.50 — Партия ходими минбари, 18.00 — Чўлқуварлар учун концерт, 18.40 — Спорт эшиттириши, 19.00 — Коммунистик шанбалик хабарлари, 19.20 — Область театрлари артистларининг концерти, 20.00 — «Ленин йўлидан» радиопрограммаси, 20.30 — С. Юдаков «Менинг Ватаним» кантатаси, 21.00— Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Дала меҳнаткашлари учун кечки концерт, 22.15 — Сиз ёқтирган артистлар концерти, 23.10 — Дам олиш кечаси, 23.45 — Москва Халқаро кундалик, 00.10 — Тунги музикали программа.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15/IV да **Дон Жуан**, 16/IV да **Беҳуда эҳтиёткорлик** (кундуз соат 12 да), **Князь Игорь** (кечқурун)

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/IV да **Табассум ўғрилари**, 16/IV да **Олтин девор** (кундузи). **Ажал минораси** (кечқурун), 17/IV да **Олтин девор**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15/IV да **Ҳалима**, 16/IV да **Хотинимнинг эри**, 17/IV да **Жон қизлар**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **АЛЬБИНА ЗОТОВА РАҲБАРЛИГИДАГИ «АФСОНАВИЙ УЛКА» ИЛЛЮЗИОН АТТРАКЦИОНИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ** (кеч соат 7 яримда; шанба ва якшанба кунлари: кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда).

КИНО

Муҳаббат фожиаси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, ҲАМЗА номли, САНЪАТ САРОЙИ, «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 2 ва 5 да).

Ҳалок бўлган жавоб беради — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Кўча назоратчиси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Соҳибжамол малагим (кундуз соат 1 ва кеч 6 да), **Захар Беркут** (кундуз соат 11, 4 ва кеч 9 да) — «МОСКВА».

Хамроз — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Саргузашт изловчилар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кубан казаклари (жуфт соатларда), **Омадли жентльменлар** (тоқ соатларда) — «ДРУЖБА».

Денгиз ўт ичида — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ёшлар — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги Республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1927 йилдан буён КПСС аъзоси

Муҳаймин ОДИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

17 апрель, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 16.30 — ТОШКЕНТ, 16.35 — Рангли телевидение **Хоккей** турнири. **«Спартак»** (Тошкент) — **«Трактор»** (Челябинск) 3-бўлим. Рус тилида: 17.20 — Болалар учун кинофильм, 17.45 — Ҳарбий қўшиқлар байрами, 18.10 — Ахборот, 18.30 — **МОСКВА**, 19.00 — ТОШКЕНТ: Ахборот, 19.15 — Чанг тароналари, 19.50 — МОСКВА, 20.05 — ТОШКЕНТ. **Гаровга тикилган ҳаёт** (кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 2-серияси), 21.10 — Янги китоблар, 21.25 — МОСКВА. Вақт, 21.55 — **Хоккей**: ЧССР — ШВЕЦИЯ, 00.15 — Танишинг — лауреатлар. 01.00 — Телевизион ҳужжатли фильм, 01.25 — **Хоккей**: СССР — ФИНЛЯНДИЯ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.45 — МОСКВА, 18.30 — ТОШКЕНТ, Меҳнат вахтаси давом этади, 19.00 — МОСКВА. Концерт, 19.50 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм, 20.05 — **Пўртана** (бадиий фильм), 21.25 — ТОШКЕНТ. Оламда нима гап? 21.55 — Фильм-концерт, 22.40 — **26-чиси отилмасин** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА телестудиясининг кўрсатувлари.

18 апрель, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — Мультфильм, 18.05 — **«Шодлик»** ашула ва рақс ансамблининг солистлари **Одилжон Эминов** ва **Эркинжон Давлатов** куйлайди, 18.45 — Ахборот, 19.00 — МОСКВА, 19.15 — **Хоккей**: СССР — ФИНЛЯНДИЯ, 20.30 — ТОШКЕНТ. Ахборот, 20.45 — Концерт. 21.30 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети, 22.00 — МОСКВА. Вақт, 22.30 — ТОШКЕНТ. **Гаровга тикилган ҳаёт** (бадиий фильмнинг 3 серияси), 23.30 — Доира рақсга чорлайди.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 17.40 — МОСКВА, 19.00 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм, 19.45 — Ғазалхон ёшлигим, 20.30 — **Оқшом ўтди, отди тонглар ҳам** (бадиий фильм), 22.00 — Ёшлик ижоди. **Шоир Муҳаммад Али**, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 21.00 — **Хоккей: «Спартак»** (Москва) — **«Химик»** (Воскресенск), 3-бўлим.

19 апрель, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — Моҳир қўллар, 18.25 — Ахборот, 18.50 — Коммунист, 19.25 — Ахборот, 19.45 — МОСКВА, 20.00 — ТОШКЕНТ. Экишда суръат ва сифат, 20.15 — Қизлар давраси, 21.30 — МОСКВА. Вақт, 22.00 — Футбол: **СССР — Перу**, 23.45 — ТОШКЕНТ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 18.25 — МОСКВА, 18.30 — Концерт, 19.00 — Концерт-очерк, 19.45 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм, 20.00 — МОСКВА. **Ленин истиқболига** (бадиий фильм), 21.30 — ТОШКЕНТ.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари.

20 апрель, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — «Кичкинтойлар» программаси, 18.40 — Ахборот, 19.00 — Миллионлар ленинча университети, 19.25 — Ахборот, 19.45 — МОСКВА, 20.00 — ТОШКЕНТ. Оламга саёҳат, 21.05 — Телетеатр. Н. Нечволодова, Л. Резниченко **«Володя Ульянов»**, 21.55 — **Хоккей: СССР — ЧССР**, 00.15 — Вақт, 00.45 — Футбол: **«Динамо»** (Москва) — **«Динамо»** (Берлин), 02.15 — **Хоккей**: ШВЕЦИЯ —ФИНЛЯНДИЯ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.45 — МОСКВА, 19.45 —ТОШКЕНТ, Врач маслаҳати, 20.00 — МОСКВА, **Ленин истиқболига** (бадиий фильм), 21.45 — Киножурнал, 21.55 — ТОШКЕНТ. Пойтахт ҳаётидаги музикавий янгиликлар, 22.35 — **«Луноход-1»** (ҳужжатли фильм), 22.55 — Ялла ва рақслар.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. **Агар билсанг, нега сўрайсан?** (Ҳужжатли фильм), 20.20 — Қардош халқлар музика маданияти. Туркман музикаси, 21.20 — Телетомошабинларнинг талабларига мувофиқ. Варшава куйлари. (Телеспектакль).

21 апрель, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 17.40 — ТОШКЕНТ, 17.45 — Ахборот, 18.00 — МОСКВА, 18.30 — **Хоккей: ШВЕЦИЯ — ФИНЛЯНДИЯ** (2-3-бўлимлари), 19.40 — Л. Бетховен. «Ойдин соната», 20.00 — **В. И. Ленин туғилган куннинг 102 йиллигига бағишланган тантанали мажлис ва концерт.** Съездлар саройидан олиб кўрсатилади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ТОШКЕНТ. Юлдузча, 18.40 — Ҳужжатли фильм, 19.00 — Ўзбекистонда ССР халқлари адабиёти кунларига бағишланган тантанали кеча, 22.30 — Кинопублицист экрани. Ленин ва Туркистон.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Рус тилида: **Тўлқинда — 02**, 20.30 — Телефильм, 20.55 — Бадиий фильм.

22 апрель, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ, 10.00 — **Ленин бўлган жойларда** (ҳужжатли фильм), 10.25 — Ильич севган асарлар, 11.00 — МОСКВА, 17.00 — Рангли телевидение. **Футбол: «Торпедо»** (Москва) — **«Динамо»** (Тбилиси), 18.45 — ТОШКЕНТ, 19.15 — Ахборот, 19.55 — МОСКВА. **Хоккей: СССР — ШВЕЦИЯ**, 22.15 — Вақт, 22.45 — ТОШКЕНТ. Телетеатр. Н. Нечволодова, Л. Резниченко. **«Володя Ульянов»**, 23.35 — Концерт, 24.00 — МОСКВА, 00.15 — **Хоккей: СССР — ФИНЛЯНДИЯ.** (2-3-бўлимлари).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 13.30 — **У замонлар ўтиб кетди** (бадиий фильм), 17.00 — Тошкент бўйлаб олти саёҳат, 18.00 — Севимли опера саҳифалари, 18.45 — МОСКВА, 19.55 — ТОШКЕНТ. Телевизион театр, Совет жангчилари. Олег Рудник. **«Тавсиянома»**, 20.35 — Тошкентда Осиё ва Африка мамлакатлари II Халқаро кинофестивали олдидан, Закавказье республикаси кино-санъати, 22.50 — **Эскадрилья ҳалокати** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА телевидение студиясининг кўрсатувлари.

23 апрель, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ, 9.55 — Шоирлар — болаларга. Шукур Саъдулла, 10.30 — **До, ре, ми, фа, соль.** Болалар учун музикали кўрсатув, 11.00 — МОСКВА, 19.00 — Ахборот, 19.15 — Мультфильм, 19.20 — Ахборот, 19.45 — Дала ишлари кундалиги, 20.00 — **Марҳабо, талантлар!** Андижон области, 22.00 — Вақт, 22.30 — ТОШКЕНТ. Ўзбекистон чорвадорлари программаси, 23.00 — **Гаровга тикилган ҳаёт** (4-серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 19.00 — МОСКВА. Рангли телевидение. **Баскетбол: СССР — АҚШ**, 20.40 — Рангли телевидение (бадиий фильм), 22.00 — ТОШКЕНТ. Илмий-техника тараққиёти учун, 22.20 — Врач маслаҳати, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — ФРУНЗЕ телевидение студиясининг кўрсатувлари.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330 683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги— 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро— 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б. 89. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 02369.